

Dosarul nr. 1-2502/2023
1-23144503-12-1-10102023

S E N T I N Ț Ă
În numele legii

24 decembrie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)

În componența:

Președintelui ședinței, judecătorul

Olga

Bejenari

Grefierul

Melisa Aghenie (Gaidanov), Teofilia Beleuța

Cu participarea:

Procurorilor

Elena Cazacov, Tatiana Nadulișneac

Reprezentantului părții civile „Banca de Economii” SA,

în proces de lichidare

Oleg Cojuhari

Apărătorilor în interesele inculpatului

Natalia Taban, Pavel

Zamfir

Interpretului (*pentru martori*)

Serghei Penov, Nina Burujiu

În lipsa:

Inculpatului

Ivan Tomailă

examinând în ședință de judecată publică, în procedură generală, în limba română, cauza penală de învinuire a lui:

Tomailă Ivan *****, data nașterii *****, IDNP *****, originar din *****, fără domiciliu oficial înregistrat pe teritoriul Republicii Moldova, anterior a fost înregistrat la adresa *****, cetățean al Republicii Moldova, cu studii medii, căsătorit, doi copii minori la întreținere, fără grad de invaliditate, fără titluri speciale, grade de calificare sau distincții de stat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, fără antecedente penale,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), art. 42 alin. (3), art. 190 alin.(5), art. 42 alin. (3), art.190 alin. (5) din Codul penal (*în redacția LP277-XVI din 18 decembrie 2008, MO41-44/24.02.09, în vigoare la momentul comiterii faptei*).

Procedura de citare legală, respectată.

Date cu referire la examinarea cauzei penale: 10 octombrie 2023 – 24 decembrie 2024.

Cu referire la materialele cauzei penale și a probelor administrate și cercetate nemijlocit în ședință de judecată, instanța de judecată,

C O N S T A T Ă :

Privind fapta prejudiciabilă constatată

Inculpatul **Tomailî Ivan**, fiind gestionarul ÎM „Verde Mondial” SA, unde activa neoficial în calitate de paznic numitul Rîșcanu Veaceslav, precum și fondator, conducător și beneficiar al SRL „Amtarex&Co”, urmărind scopul obținerii beneficiilor financiare, folosindu-se de situația de serviciu, reieșind din postura sa de gestionar al ÎM „Verde Mondial” SRL și de raporturile de serviciu cu subalternul Rîșcanu Veaceslav, acționând în interesele SRL „Amtarex&Co”, l-a convins pe ultimul de necesitatea contractării unui credit bancar în folosul SRL „Amtarex&Co”, iar pentru a-l determina pe ultimul că faptul dat nu va avea repercursiuni financiare și că-i va achita dobânzile și ratele creditului, i-a promis înregistrarea pe numele lui unui apartament într-un bloc în construcție al SRL „Amtarex&Co”.

În continuare, la 29 noiembrie 2011, în vederea realizării intenției sale ilegale, Tomailî Ivan, cu automobilul de serviciu, l-a dus pe Rîșcanu Veaceslav, în oficiul BC „Banca de Economii”, amplasat în *****, unde, ca urmare a insistenței și convingerii sale anterioare, Rîșcanu Veaceslav, a prezentat adeverința eliberată de conducerea SRL „Pasajelita”, în care se menționează că mărimea totală a salariului acestuia în perioada 01.01.2011-31.10.2011 a constituit 417 300 lei precum și un certificat care în cadrul urmăririi penale s-a stabilit a fi fals, după care a semnat mai multe acte, fără a lua cunoștință cu conținutul acestora, în rezultat, contractând un credit ipotecar în valoare de 1 347 504 lei, care conform condițiilor contractului nr. ***** din 29 noiembrie 2011, suma care urma să fie transferată pe contul SRL „Amtarex&Co”, însă de facto, acești bani au fost transmiși în numerar lui Tomailî Ivan. În aceste circumstanțe, Tomailî Ivan, prin acțiunile sale intenționate a dobândit prin escrocherie, cu folosirea situației de serviciu, mijloacele financiare în proporții deosebit de mari în sumă totală de 1 347 504.00 lei, obținând posibilitatea reală de a se folosi și dispune de suma însușită, la propria dorință.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Tomailî Ivan a comis infracțiunea de escrocherie, (în redacția LP277-XVI din 18.12.08, MO41-44/24.02.09, în vigoare la momentul comiterii faptei) adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu,

săvârșite în proporții deosebit de mari, infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (5) Cod penal.

Tot el, Tomailî Ivan, având intenție de a obține beneficii financiare prin înșelăciune și abuz de încredere, dându-și seama de caracterul și urmările prejudiciabile ale acțiunilor sale, prin înțelegere prealabilă cu Soltan Boris, a săvârșit însușirea în proporții deosebit de mari a bunurilor altei persoane în următoarele circumstanțe:

Tomailî Ivan, acționând cu scopul însușirii bunurilor BC „Banca de Economii”, prin intermediul persoanei de încredere Soltan Boris, a racolat pe numitul Golban Tudor, ademenindu-l cu un salariu exorbitant pentru o muncă ușoară și lipsită de responsabilități, l-au convins de necesitatea contractării unui credit bancar, promițând înregistrarea temporară pe numele ultimului a unui apartament din blocul locativ aflat în curs de construcție al SRL „Protan Lux”.

În atare circumstanțe, la 29 noiembrie 2011, Golban Tudor, fiind dus în eroare de Soltan Boris, la indicațiile lui Tomailî Ivan, în oficiul BC „Banca de Economii” amplasat în *****, a prezentat adeverința și certificatul eliberat de conducerea SRL „Selticagro” în care se menționa că mărimea totală a salariului acestuia pentru perioada ianuarie-octombrie anului 2011 a constituit suma de 522 000.00 lei, care în cadrul urmăririi penale s-a stabilit a fi false, după care a semnat mai multe acte, fără a lua cunoștință cu conținutul acestora, în rezultat, contractând un credit ipotecar în valoare de 1 852 850.00 lei, a fost transferată pe contul SRL „Tivali Com” beneficiarul real al acestei entități comerciale fiind familia lui Tomailî Ivan. Urmare a însușirii mijloacelor bănești prin escrocherie, Tomailî Ivan, a cauzat instituției financiare BC „Banca de Economii” un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în limita creditului nerambursat, adică în valoare de 1 852 850.00 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Tomailî Ivan a comis infracțiunea de escrocherie, (în redacția LP277-XVI din 18.12.08, MO41-44/24.02.09, în vigoare la momentul comiterii faptei) adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu, săvârșite în proporții deosebit de mari, prevăzută la art.42 alin.(3), art. 190 alin. (5) din Codul penal.

Tot el, Tomailî Ivan, continuând activitatea criminală, având intenție a obține beneficii financiare prin înșelăciune și abuz de încredere, dându-și seama de caracterul și urmările prejudiciabile ale acțiunilor sale, prin înțelegere prealabilă cu Soltan Boris, a săvârșit însușirea în proporții deosebit de mari a bunurilor altei persoane în următoarele circumstanțe:

Tomailî Ivan, acționând cu scopul însușirii bunurilor BC „Banca de Economii”, prin intermediul persoanei de încredere Soltan Boris, a racolat pe numitul Calinicenco Valeri, ademenindu-l cu un salariu exorbitant pentru o

muncă ușoară și lipsită de responsabilități, l-au convins de necesitatea contractării unui credit bancar, promițând înregistrarea temporară pe numele ultimului a unui apartament din blocul locativ aflat în curs de construcție al SRL „Protan Lux”.

În consecință, într-o zi nestabilită a lunii noiembrie anului 2011, Calinicenco Valeri, fiind dus în eroare de Soltan Boris la indicațiile lui Tomailî Ivan, în oficiul BC „Banca de Economii” amplasat în *****, a prezentat adeverința și certificatul eliberat de conducerea SRL „Protan Lux” în care se menționa că mărimea totală a salariului acestuia pentru perioada ianuarie-octombrie anului 2011 a constituit suma de 409 800.00 lei, care în cadrul urmăririi penale s-a stabilit a fi false, după care a semnat mai multe acte, fără a lua cunoștință cu conținutul acestora, în rezultat contractând un credit ipotecar în valoare de 1 353 936.00 lei, suma care a fost transferată pe contul SRL „Romanta Plus” beneficiarul real al acestei societăți comerciale fiind familia lui Tomailî Ivan, însă ca urmare a neexecutării intenționate a condițiilor contractuale de către Tomailî Ivan, în calitate de beneficiar real al creditului, instituția financiară BC „Banca de Economii” a suferit un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în limita creditului nerambursat, adică în valoare de 1 353 936.00 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Tomailî Ivan a comis infracțiunea de escrocherie, (în redacția LP277-XVI din 18.12.08, MO41-44/24.02.09, în vigoare la momentul comiterii faptei) adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu, săvârșite în proporții deosebit de mari, infracțiunea prevăzută la art.42 alin.(3), art. 190 alin.(5) din Codul penal.

Privind procedura

Instanța precizează că, potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19 septembrie 2023, a fost dispusă admiterea demersului procurorului în Procuratura Anticorupție, Nadulișneac Tatiana, privind autorizarea finalizării urmăririi penale în lipsa învinutului Tomailî Ivan, pe cauza penală 2012970133 și s-a autorizat finalizarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2012970133 în lipsa învinutului Tomailî Ivan, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal (vol. V, f.d. 80-85).

În continuare, instanța notează că în ședință de judecată, inculpatul Tomailî Ivan nu s-a prezentat, însă de la urmărirea penală acesta fiind anunțat în căutare și fiind pornit dosarul de căutare nr. ***** din 03 noiembrie 2015 (vol.IV, f.d. 127).

În cadrul ședinței de judecată, procurorul, dar și apărătorul în interesele inculpatului Tomailî Ivan, au pledat pentru examinarea cauzei în procedură generală, în limba de stat, în lipsa inculpatului Tomailî Ivan.

În acest sens, conform prevederilor articolelor 321 alin. (2) pct. 4), 351 alin. (2) pct. 5) și 352 din Codul de procedură penală, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei penale în continuare, în ședință publică, în procedură generală, în limba de stat și în lipsa inculpatului Tomailî Ivan, în privința căruia, la faza de urmărire penală a fost pornit dosarul de căutare nr. *****din 03 noiembrie 2015.

Poziția inculpatului

Ca urmare a faptului că Tomailî Ivan nu s-a prezentat în ședința de judecată, instanța a fost în imposibilitate de a-l audia.

Totodată, instanța reține că urmărirea penală a fost finalizată în lipsa lui Tomailî Ivan, învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), art. 42 alin. (3), 190 alin. (5), art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal cu autorizarea judecătorului de instrucție. Prin urmare, nu și-a expus poziția vizavii de faptele imputate nici la urmărirea penală.

Poziția acuzatorului de stat și a apărătorului în interesele inculpatului

Acuzatorul de stat Cazacov Elena a solicitat a-l recunoaște vinovat pe Tomailî Ivan în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), 42 alin. (3), 190 alin. (5) și 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal. A-i stabili în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal, pedeapsă sub formă de 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani. A-i stabili în baza art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal, pedeapsă sub formă de 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani. A-i stabili în baza art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal, pedeapsă sub formă de 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani.

Conform art. 84 alin. (1) din Codul penal, a-i stabili pedeapsă definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani.

În motivarea poziției, acuzatorul de stat a invocat că deși aparent, s-ar reține faptul că acțiunile lui Tomailî Ivan au avut loc cu mult timp în urmă și acestea nu mai prezintă pericol odată cu scurgerea timpului, atrage atenția că în pofida scurgerii timpului, acțiunile acestuia nu pot fi privite ca o simplă faptă infracțională, ci urmează a fi privite în contextul consecințelor și impactului acestora asupra altor persoane, care deși nu au calitate de parte vătămată în prezenta cauză, însă au avut și au de suferit până la moment de pe urma acestor acțiuni ale lui Tomailî Ivan. Ceia ce nu poate fi trecut cu vederea, ci urmează a se

ține cont de aceasta în cumul cu probele acumulate, prezentate și cercetate în instanța de judecată.

Acuzarea reține că în pofida faptului că judecarea cauzei a avut loc în lipsa inculpatului, însă acestuia i-au fost respectate toate drepturile și garanțiile, în special fiind respectat dreptul la apărare, iar inculpatul chiar angajându-și avocat ales la faza de judecare, ceea ce denotă faptul, că inculpatul cunoaște cu certitudine despre examinarea prezentei cauze în instanța de judecată, prin ce și-a asumat renunțul de la participarea nemijlocită în instanța de judecată.

Astfel, susține că probele care demonstrează vinovăția inculpatului sunt declarațiile reprezentantului „Băncii de Economii” SA, în proces de lichidare, Cojuhari Oleg, declarațiile martorilor Polizu Olga, Golban Tudor, Dermenji Liubovi, Rîșcanu Veaceslav, Gak Simion, Calinicenco Valeri, Caraman Lilia, procesele-verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie din 21 mai 2013, procesul-verbal de examinare a documentelor din 22 ianuarie 2013, procesul-verbal de examinare a documentelor din 16 august 2019, procesul-verbal de examinare a documentelor din 24 ianuarie 2013, raportul nr. ***** din 17 septembrie 2019, copia ordinului nr. 12, copia carnetului de muncă cu seria și nr. *****, copia ordinului nr.***** copia carnetului de muncă cu seria și nr. *****, copia ordinului emis de directorul SRL „Pasaj Elita” privind numirea în funcție de manager a lui Rîșcanu Veaceslav din 11 septembrie 2010, copia carnetului de muncă cu seria *****, dosarul de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011, note de informare, raportul de expertiză nr. *****din 05 februarie 2013, raportul de expertiză nr. 26 din 22 februarie 2013, raportul de expertiză nr. 07 din 25 ianuarie 2013.

Susține că făcând o retrospectivă a probelor descrise subliniază faptul, că a fost dovedit cu certitudine că inculpatul Tomailî Ivan, a organizat o schemă infracțională, cu intenția de a înșela BC „Banca de Economii” prin intermediul altor persoane, în privința cărora urmărirea penală fost disjunsă într-o procedură separată, iar în privința lui Soltan Boris a fost încetată în legătură cu decesul.

Astfel, erau identificate alte persoane, din care nu cunoșteau despre acțiunile reale infracționale a lui Tomailî Ivan, Soltan Boris și altor persoane, și care de fapt s-au dovedit a fi înșelate și ele (Calinicenco Valeri, Rîșcanu Veaceslav și Golban Tudor). Din probele administrate reiese cu certitudine că inculpatul a organizat confecționarea și folosirea documentelor false pentru a obține pe numele terțelor persoane, despre care știa că nu vor fi în măsură să ramburseze sumele respective, a creditelor de la BEM, iar banii de pe urma obținerii creditelor i-a dobândit în rezultatul final Tomailî Ivan pentru sine.

În cadrul cercetării judecătorești a fost demonstrat cu certitudine faptul confecționării documentelor oficiale false, care au fost folosite nemijlocit ca modalitate de comitere a escrocheriei, acestea fiind folosite prin prezentarea lor

către BEM, în scopul de a duce în eroare instituția financiară, având intenția clară de a obține sume de bani, cu care ulterior a dispărut.

Escrocheria constă în intenția de a înșela și de a obține un beneficiu ilicit. În acest caz, inculpatul a avut cunoștința deplină de faptul că obținerea acestor credite era imposibilă prin mijloace legale și a acționat deliberat pentru a induce în eroare autoritățile financiare, dar și persoanele care au fost folosite în acest scop. Inculpatul era conștient că va dăuna nu doar băncii dar și persoanelor pe numele cărora au fost luate aceste credite, dar care de fapt nu au beneficiat de aceste mijloace bănești.

În continuare, se reține, că toate campaniile care erau gestionate direct și indirect de Tomailî Ivan, au fost declarate insolabile, ceea ce denotă cu certitudine faptul, că banii obținuți din credite nu au fost folosiți conform destinației, ci au fost însușiți nemijlocit de către Tomailî Ivan, care în ultimă instanță a fost unicul beneficiar al acestor surse financiare.

Potrivit prevederilor art. 190 alin.(5) din Codul penal, (în *redacția Legii în vigoare la momentul comiterii infracțiunii*), *escrocheria*, este dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Obiectul juridic special al infracțiunii săvârșite are un caracter complex: obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, în cazul dat mijloacele financiare.

Obiectul juridic secundar îl formează relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Obiectul material al infracțiunii specificate în cazul dat îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor, în speță materializate în mijloace financiare obținute cu rea-credință și ilegal de la instituția financiar-bancară în sumă de 1 347 504.00 lei, 1 852 850.00 lei și 1 353 936.00 lei, adică suma totală a creditelor obținute prin înșelăciune de 4 554 290.00 lei.

Latura obiectivă în acțiunile inculpatului s-a manifestat prin faptul că el, prin racolarea altor persoane în raport cu care se afla în relații de serviciu, câștigându-le încrederea și folosindu-se de influența pe care o avea asupra lor, le-a determinat la contractarea pe numele lor a unor credite ipotecare în folosul întreprinderilor gestionate de el și familia sa, cauzând prin aceasta instituției financiare prejudicii în proporții deosebit de mari. Survenirea urmărilor prejudiciabile, sub forma prejudiciului patrimonial efectiv adus BEM, în mărime de 4 693 601,9 lei (*potrivit acțiunii civile*), este în legătură de cauzalitate directă dintre fapta prejudiciabilă a lui Tomailî Ivan și altor persoane și urmările prejudiciabile.

Latura subiectivă a infracțiunii s-a manifestat prin intenție directă cu scopul obținerii de folos material pentru sine și alta persoană - în speță fiind vorba nemijlocit de Tomailî Ivan, deși sub paravana că pentru întreprinderile acestuia.

De rând, infracțiunea de escrocherie este o infracțiune materială, care se consideră consumată din momentul survenirii prejudiciului material.

Motivul infracțiunii în cauză se exprimă în interes material și în năzuința de a obține unele avantaje patrimoniale.

Subiectul infracțiunii este unul general, persoana fizică responsabilă, care a atins vârsta de 16 ani. Tomailî Ivan este persoana fizică responsabilă, cu discernământ, care la momentul săvârșirii infracțiunii avea 34 ani, prin urmare a întrunit calitatea de subiect al componentelor de infracțiune incriminate.

Astfel, acuzarea consideră că în acțiunile lui Tomailî Ivan sunt prezente elementele infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (6) din Codul penal (în redacția Legii nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022).

Apărătorul Zamfir Pavel în interesele inculpatului Tomailî Ivan a solicitat emiterea unei sentințe de achitare.

În motivarea poziției a invocat că reieșind din prevederile art. 24 alin. (2) din Codul de procedură penală, instanța de judecată nu se poate pronunța în favoarea unei modalități (acțiune sau inacțiune) de comitere a faptei, sarcina revenindu-i organului de urmărire penală. În același timp, conform art.96 alin.(1) pct. 1) din Codul de procedură penală, faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii, trebuie să fie dovedite. Prin urmare, odată ce Rechizitoriul a fost întocmit contrar prevederilor Codului de procedură penală, acesta urmează a fi recunoscut ilegal, cu dispunerea încetării procesului penal în conformitate cu prevederile pct. 6) alin. (1) art. 391 din Codul de procedură penală, pe motiv există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Susține că în speță, se atestă o deviere de la prevederile legale citate supra, exprimate prin neconcordanța și expunerea controversată a circumstanțelor de fapt, invocate de către acuzatorul de stat. Aceasta se manifestă prin următoarele:

Cu referire la episodul ce ține de partea vătămată Rîșcanu Veaceslav : în „Expunere” se menționează, că „*Rîșcanu Veaceslav activa neoficial în calitate de paznic și la insistența căruia, în scopul obținerii unei finanțări pentru acesta, la 29.11.2011, fiind adus cu automobilul de serviciu în *****, în oficiul BC „Banca de Economii” SA, a semnat mai multe acte, fără a face cunoștință cu conținutul acestora*”. Potrivit declarațiilor părții vătămate, acesta „în anul 2010 a fost angajat neoficial la compania „Verde Mondial” SA în calitate de paznic”; „împreună cu Polizu Olga au mers cu un automobil de marca „*****” ce aparținea SRL „Argo” la Banca de Economii. împreună cu Olga Polizu au coborât și au intrat din nou în sediul „Băncii de Economii” prin partea dinspre

***** mergând la un ghișeu (casă). Acolo Polizu Olga a vorbit ceva cu persoana de la ghișeu, apoi tot ea i-a dat să semneze câteva chitanțe după care i-a spus că este liber și poate să meargă la Criuleni”.

În Dispozitiv, se invocă, că Tomaili Ivan „folosindu-se de situația de serviciu, reieșind din postura sa de gestionar al IM „Verde Mondial” SRL și de raporturile de serviciu cu subalternul Rîșcanu Veaceslav, acționând în interesele SRL „Amtarex&Co”, l-a convins pe ultimul de necesitatea contractării unui credit bancar în folosul SRL „Amtarex&Co”, iar pentru a-l determina pe ultimul că faptul dat nu va avea repercusiuni financiare și că-i va achita dobânzile și ratele creditului, i-a promis înregistrarea pe numele lui unui apartament într-un bloc în construcție al SRL „Amtarex&Co”. Și în continuare „contractând un credit ipotecar în valoare de 1 347 504 lei, care conform condițiilor contractului nr. ***** din 29.11.2011, suma care urma să fie transferată pe contul SRL „Amtarex&Co”, însă de facto, acești bani au fost transmiși în numerar lui Tomaili Ivan *****”.

Martorul Polizu Olga a declarat, că: „nu nu-l cunoaște personal pe Rîșcanu V., dar ține minte bine situația când a mers la „Banca de Economii”, pentru a semna careva acte, iar lui Rîșcanu în acea zi i-a fost acordat un credit pentru care ca gaj a fost pus un apartament din blocul de locuit care se construia pe adresa str. Grădina Botanică. Declară că, ca și în cazul ei, lui Rîșcanu nu i-au fost „de facto” eliberați acești bani ca credit, ei fiind beneficiari ai creditului doar pe acte. Când a ajuns la bancă în acea zi, toate actele și contractele pe numele lui Rîșcanu Veaceslav erau deja pregătite (contractul de contractare a creditului, contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului pe numele lui Rîșcanu, actul de confirmare a achitării sumei pe apartament eliberat de „Amtarex&Co” pe suma care lui Rîșcanu i-a fost eliberat credit). Acești bani pe credit au rămas în bancă în acea zi, ea cu Rîșcanu nici nu au văzut acești bani și nu au ținut în mână”

Același martor (Polizu Olga), fiind audiată la 10 aprilie 2013 a declarat, că „Toți banii contractați ia de pe contul „Banca de Economii” (anexează dispoziția de plată). Deoarece creditul nu a fost rambursat integral, iar casa de locuit (gajată sun creditul contractat) nu a fost finalizată, ea a trecut în proprietatea băncii”.

Cu referire la episodul cu partea vătămată Golban Tudor, susține că potrivit declarațiilor părții vătămate: „Cu Boris Soltan s-a cunoscut la mare, în Ucraina, la Iliciovsc, anul nu și-l amintește. În acea perioadă se ocupa cu vopsitul automobilelor. Peste vreo trei săptămâni, fiind deja în mun. Chișinău, s-a întâlnit cu Boris Soltan, lângă Teatrul de Operă și Balet, unde, stând la o cafea, Boris Soltan i-a propus de lucru. Lucrul consta în a găsi persoane/trecători cărora să le împarte „flyere” de publicitate. În toamna anului 2012, s-a întâlnit cu Soltan Boris, care i-a spus că vrea să procure un apartament, iar din cauza unor

probleme în familie și nedorind să afle soția, i-a propus ca apartamentul să fie înregistrat pe numele lui Boris Soltan i-a mai comunicat, că apartamentul este într-un bloc în construcție și că este prieten cu „stăpînul” și ultimul îl va ajuta și pe el să-și cumpere un apartament la un preț redus. Nu i-a comunicat niciodată cum se numește „stăpînul” și nici nu l-a văzut fizic.

- Conform Dispozitivului, „Tomailî Ivan ****”, acționând cu scopul însușirii bunurilor BC „Banca de Economii”, prin intermediul persoanei de încredere Soltan Boris, a racolat pe numitul Golban Tudor, ademenindu-l cu un salariu exorbitant pentru o muncă ușoară și lipsită de responsabilități, l-au convins de necesitatea contractării unui credit bancar, promițând înregistrarea temporară pe numele ultimului a unui apartament din blocul locativ aflat în curs de construcție al SRL „Protan Lux”. ” Contractând un credit ipotecar în valoare de 1 852 850.00 lei, suma care a fost transferată pe contul SRL „Tivali Com” beneficiarul real al acestei entități comerciale fiind familia lui Tomailî Ivan”

Cu referire la partea vătămată Calinicenco Valerii a menționat că *conform declarațiilor părții vătămate, cu Boris Soltan, a făcut cunoștință la Calea Basarabiei în mun. Chișinău, anul nu și-l amintește. În acea perioadă era în căutarea unui loc de muncă. În momentul când a făcut cunoștință, Soltan Boris i-a insuflat încredere, tot el i-a propus un loc de muncă, care consta în a găsi persoane cărora să le dea „flyere ” de publicitate. În toamna anului 2012, s-a întâlnit cu Boris Soltan, care i-a spus că vrea să procure un apartament, iar din cauza unor probleme apărute în familie și nedorind să afle soția, i-a propus ca apartamentul să fie înregistrat pe numele lui. I-a comunicat că apartamentul este într-un bloc în construcție. Boris Soltan i-a spus că este prieten cu stăpînul și pe urmă îl va ajuta pe el să se angajeze la lucru în compania de construcție. Nu i-a spus niciodată cum se numește „stăpînul” și nici nu l-a văzut fizic”.*

Conform Dispozitivului, „Calinicenco Valeri, fiind dus în eroare de Soltan Boris la indicațiile lui Tomailî Ivan”...; ”Suma creditului a fost transferată pe contul SRL „Romașta Plus” beneficiarul real al acestei societăți comerciale fiind familia lui Tomailî Ivan ****, însă ca urmare a neexecutării intenționate a condițiilor contractuale de către Tomailî Ivan, în calitate de beneficiar real al creditului, instituția financiară BC „Banca de Economii” a suferit un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în limita creditului nerambursat, adică în valoare de 1 353 936.00 lei”.

Atenționează că careva probe, care ar demonstra încasarea mijloacelor financiare de către Tomailî I. sau familia acestuia nu au fost prezentate.

Pe episodul cu Rîșcanu Veaceslav la 24 august 2016, de către Procuratura Anticorupție a fost începută cauză penală nr.2016978123, conform elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 335 alin. (1¹) din Codul penal. Care este soarta acestei cauze - nu este clar.

Este lipsă *latura obiectivă* în acțiunile învinutului. Abordarea dată de către procuror, că această latură s-a manifestat prin faptul că el, prin racolarea altor persoane în raport cu care se afla în relații de serviciu, câștigându-le încrederea și folosindu-se de influența pe care o avea asupra lor, le-a determinat la contractarea pe numele lor a unor credite ipotecare în folosul întreprinderilor gestionate de el și familia sa, cauzând prin aceasta instituției financiare prejudicii în proporții deosebit de mari. În speță există rapoarturi civile.

Declarațiile reprezentantului părții civile în ședință de judecată

Reprezentantul părții civile „Banca de economii” SA, în proces de lichidare, Cojuhari Oleg, prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședință de judecată a declarat că nu are relații de rudenie cu inculpatul. Susține integral declarațiile formulate în cadrul urmăririi penale. Cu referire la circumstanțele declarate anterior, comunică că la Banca de Economii au beneficiat de credit următoarele persoane: Rîșcanu Veaceslav, Calinicenco Valerii, Golban Tudor. Respectiv contractele au fost ipotecare, domnul Rîșcani a beneficiat de un contract de 1 347 547 lei, Calinicenco de 1 353 936, Golban Tudor conform contractului a beneficiat de credit de 1 852 850 lei. Pe lângă înaintarea acțiunii civile în prezenta cauza penală, Banca de Economii a înaintat acțiunii civile prin exercitarea dreptului de ipotecă în privința pârâților nominalizați mai sus. Însă, în pofida exercitării dreptului de ipotecă, pârâții înregistrează conform sistemului informațional al băncii, direcția credite, datorii în cuantumul menționat mai sus, suma prejudiciul a fost confirmată prin certificatele privind datoriile debitorilor față de bancă. Astfel cumulând integral prejudiciul băncii în calitate de partea vătămată, banca invocă prejudiciul de 4 693 595 lei, 90 bani, care solicită de fi încasat din contul persoanelor vinovate. După cum s-a constatat la etapa de urmărire penală, beneficiarul sumelor respective, a creditelor acordate a fost persoana fizică Tomailî Ivan, ultimul folosind persoanele beneficiare de credit la bancă invocând inițial un alt scop de eliberarea a creditului destinația fiind de facto în interesele inculpatului Tomailî Ivan. Susține integral acțiunea civilă înaintată cu solicitarea dispunerii prejudiciului persoanelor menționate. Prejudiciul material solicită de a fi încasat de la inculpatul Tomailî Ivan în sumă de 4 693 595 lei, 90 bani. Au fost 3 credite cu 3 beneficiari și toți 3 au beneficiat de credit, parțial careva sume au fost întoarse, însă au mai rămas sume restante (datorii) de 4 693 595 lei, 90 bani. Acțiunea civilă o să înainteze. După posibilitate se v-a prezenta în ședința de judecată (*vol. V, f.d. 136*).

Reprezentantul părții civile „Banca de economii” SA, în proces de lichidare, Cojuhari Oleg, fiind audiat suplimentar la 18 septembrie 2024, la întrebările avocatului a declarat că susține acțiunea civilă în sumă de 4 693 000 lei, suma dată urmează să fie achitată inclusiv și de Tomailî Ivan. După cum a menționat anterior,

persoanele fizice menționate în acțiunea civilă și anume Rîșcan Veaceslav, Calinicenco Valeriu și Tudor Golban, au beneficiat de credite de la bancă, respectiv aceștia au înregistrat datoriile la bancă conform titlurilor executorii, dar după cum s-a constatat în cadrul urmăririi penale, responsabil de delapidarea mijloacelor financiare în cadrul băncii, s-a constatat a fi și Tomailî Ivan, datorită acțiunilor sale infracționale îndreptate spre sustragerea bunurilor băncii prin abuzul de încredere și aducerea în eroare a beneficiarilor efectivi menționați mai sus. În procesul de executare a titlurilor de judecată, de la acești debitori s-au încasat bani parțial, suma exactă nu poate să o zică pentru fiecare persoană, a prezentat certificate unde este scris suma pentru fiecare debitor în parte și anume Calinicenco suma de 1 338 213,83 lei, Rîșcanu Veaceslav 1 571 720, 45 lei, Tudor Golban 1 775 661,63 lei, certificatele au fost anexate la acțiunea civilă. În ziua audierii au fost prezentate certificatele actualizate. Nu cunoaște dacă Tomailî Ivan a avut încheiat un contract cu banca, din câte știe este debitor pe alte contracte de credit. Banca a înaintat plângere pe marginea sumelor delapidate, alte probe decât la dosar, banca nu deține, fapt pentru care deține poziția acuzatorului, vreo recipisă privind beneficierea sumei nu găsesc. Cum reiese din contractul de credit, banii au fost transmiși persoanelor fizice și anume Rîșcanu Veaceslav, Calinicenco Valeriu și Tudor Golban pe contul lor.

La întrebarea procurorului a menționat că susține acțiunea civilă, schimbări nu sunt (*vol. V, f.d. 217*).

În ședința de judecată au fost audiați în calitate de martori:

-Declarațiile martorului Polizu Olga, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședința de judecată a declarat că nu are relații de rudenie cu inculpatul, a fost angajată la firma lui. A lucrat la compania lui Tomailî Ivan, în calitate de administrator aproximativ din anul 2002, în anul 2011 a depus cerere de concediere. El a deschis firma „Antarix”, firma se ocupa cu construcția blocurilor locative, la acel moment erau deschise mai multe companii unde el era administrator inclusiv și firma „Tomailî Argo”, și la acel moment când urma să fie achiziționat terenul de construcție pe adresa Grădina Botanica, circumstanțele care au avut loc în anul 2004-2005. Firma „Antarix” a fost deschisă mai înainte, administratorul acestei companii era Tomailî Ivan, după a fost afacerea împărțită și a mai fost cineva la companie, apoi aproximativ cu ceva timp mai târziu când acest teren a fost procurat dacă nu se greșește de la „Avia tehnologie”. La început a dorit să o pună șef contabil, dar a pus-o să fie administrator fără dorința sa, i-a zis sau acceptă sau se concediază, i-a zis să nu retrăiască o să fie totul bine, o să fie director mai mare. Toate facturile fiscale le semna ea, dar câteodată și el.

La întrebările procurorului a menționat că după cumpărarea terenului de

construcție s-a inițiat construcția casei. A fost luat credit de la Banca de economii pentru construcția casei și nu numai un credit, nu ține minte câte credite au fost luate, posibil 2 sau 3. Toate creditele au fost luate de la aceeași bancă. Tomailî o chema la el, îi prezenta actele și îi zicea să plece la Banca de economii, îi zicea în care cabinet să se apropie, urma să semneze un act și să fie liberă. Nu vorbea cu nici o persoană care lucra la bancă, nu cunoștea pe nimeni. Creditul se punea în contul firmei, niciodată nu a primit suma cash. De aceste sume de bani era responsabil Tomailî Ivan și pentru repartizare, banii se transferau și pe conturile altor firme. Personal cu Rîșcanu Veaceslav nu este cunoscută, personal nu-l cunoaște, dar i-a văzut copia buletinului acestei persoane și am înțeles că pe numele lui tot urma să fie luat un credit, sau pentru gaj sau pentru procurarea unui apartament. Nu a fost împreună cu Rîșcanu Veaceslav la Banca de economii. Nu cunoaște dacă Veaceslav Rîșcanu a primit credit de la bancă. Nu cunoaște așa persoană ca Soltan Boris, nici familia nu-i este cunoscută, nu ține minte dacă a figurat familia dată pe careva acte. Nu ține minte ce a declarat la urmărirea penală, dar a spus adevărul și susține cele declarate. Posibil atunci când a dat declarații în anul 2018 la urmărirea penală le-a dat corect, declarații care și astăzi le-a dat, poate unele momente le-a uitat care le-a declarat anterior. Ultima dată pe Tomailî Ivan l-a văzut pe 11 septembrie 2011, după ce s-a concediat nu l-a mai văzut. Unele sume au fost stinse, dar nu ține minte exact câte.

La întrebările instanței a declarat că a activat în anul 2002 în salon de frumusețe, în anul 2007, i s-a propus să fie administrator la compania „Antarix”, are studii superioare în domeniu tehnic. Când mergea să semneze toate actele, le citea și după le semna. La fiecare firmă erau diferiți administratori, cum ar fi firma „Tomailî Argo”, administrator Tomailî Ivan, compania „Antorix”, administrator era ea, compania „Roman Plus”, administrator Vadim Sidorinca dacă nu se greșește, compania „Atarix”, administrator posibil era Tomailî Natalia. Cererea de concediere a înregistrat-o la secretară, el nu dorea ca ea să se concedieze, dar ea a dorit din motiv că nu-i era achitat salariu, câte 200 lei pe săptămână i se achita (vol. V, f.d.144-145).

-Declarațiile martorului Golban Tudor, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședință de judecată a declarat că nu are relații de rudenie cu inculpatul, cunoaște așa persoană doar din internet. Prima dată a auzit de Tomailî Ivan prin intermediul internetului de la domnul Cucu Dumitru, când era procesul de insolvență. Atunci când oamenii se revoltau în proces. Cu Soltan Boris a făcut cunoștință în Ucraina la Liciovsk, anul nu-l ține minte, după care ceva timp el i-a propus de lucru în Chișinău la flaiere. Nu își aduc aminte de care flaiere împărțea. Domnul Boris i-a propus să scrie apartamentul

pe dânsul (pe martor), din motiv că el dorea să procure apartament, dar să nu știe familia lui, ca în caz de ceva nu se v-a întâmpla nimic, el a fost de-acord. Apartamentul a fost luat prin bancă, i-a zis să se adreseze la oficiu de pe *****, de acolo s-a dus la bancă cu băiatul care i l-a dat, i se pare că se numea Alexei, a fost la Banca de economii. I-au dat contract, s-a semnat și i-a pus apartamentul pe el, actele rămăsese la dânsul. La Banca de economii a prezentat buletinul și certificatul de studii, dar el l-a prezentat pe urmă nu avea certificatul de studii și urma să-l aducă mai târziu, nu l-a prezentat pe urmă. Lui Alexei nu i-a prezentat ce fel de certificat are sau careva adevăriniță. După aceasta a aflat că erau falsificate datele de la procuror, la bancă nu a dovedit să citească contractul din motiv că i-a dat să semneze deodată.

La întrebările procurorului a menționat că nu-i este cunoscută așa persoană ca Selticagro, nici nu a activat la așa firmă niciodată. Creditul a fost luat în sumă de un milion opt sute și ceva mii, pe atunci i se pare că era echivalent la 95 000 euro. După ce a semnat acest contract nu s-a întâlnit cu domnul Soltan, doar prin telefon a vorbit. După 2 luni îl suna banca să achite creditul, și de atunci a pierdut toată legătura cu el. În contract era scris că avea studii superioare și îl sunau de la bancă să le ducă certificatul de studii superioare. El atunci l-a sunat pe Soltan să achite, el i-a zis să nu-și facă griji că achită tot el, după aceasta nu i-a răspuns la telefon, era în afara ariei de acoperire. Acel apartament care s-a procurat era pe str. Lev Tolstoi, nr. 84 dacă nu se greșește, în spate la Maraton. Nu a reușit să achite ratele până la urmă, din motiv că cerea deasupra încă 39 000. I-au calculat la executorul judecătoresc suma de 360-369 000 lei. Lumea se revolta că creștea prețul la apartamente, de la domnul Chicu a aflat când era procesul de insolabilitate. Nu a depus plângere în privința lui Boris Soltan, din motiv că când a fost la Procuratura i-a zis că ultimul este decedat, în privința lui Tomailî Ivan nu a depus plângere din motiv că nu îl cunoaște.

La întrebările instanței a menționat că a fost acționat de bancă în instanța de judecată pentru acest credit. Nu a beneficiat de acest credit, nu a luat nici un leu, banii erau transferați deodată la compania de construcție. Nu-și aduce aminte de compania ce ține de apartamentul dat de pe str. Lev Tolstoi. Până la ziua de astăzi nu se poate angaja, Banca de economii l-a acționat în instanță, procesul este finalizat din anul 2014, 360 000 au fost întoarse, este dator Băncii de economii cu 1 680 000. (vol. V, f.d. 146-147)

-Declarațiile martorului Derenji Liubovi, prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședință de judecată a declarat că nu are relații de rudenie cu inculpatul, nu cunoaște așa persoană ca Tomailî Ivan. În anul 2011, a avut câteva firme, a lucrat în calitate de contabil șef la SRL „Selticagro”, activau 2

persoane, în atribuțiile sale de serviciu era să emită o factură și dădea dările de seamă, salariul său era de 600 lei. Al doilea colaborator era Gac Simion, care era directorul SRL „Selticagro”, alți angajați nu erau la întreprinderea dată. Ea și acum este încadrată în câmpul muncii, în anul 2013-2014 acea încăpere unde se afla întreprinderea era vândută și activitatea întreprinderii nu mai avea loc. Salariul directorului i se pare că era în sumă de 1 200 lei.

La întrebările procurorului a relatat că așa persoană ca Golban Fiodor nu-i este cunoscută. La urmărirea penală i-a fost prezentată o adeverință care era desenat cu creion simplu cu un tabel care era completat de mână. Ea personal așa gen de adeverință nu emitea, deoarece este un tip de adeverință mai veche. Nu cunoaște dacă Gac Simion se cunoștea cu Tomailî Ivan. Nu cunoaște așa firmă cu denumirea „Tivalicom”. În anul 2011 nu a telefonat-o cineva de la bancă pentru a întreba dacă firma SRL „Selticagro” are nevoie de un credit. Adeverința care i-a fost prezentată la urmărirea penală nu avea semnăturile sale, tot în această adeverință era aplicată ștampila firmei lor. La acel moment în această firmă activau 2 persoane, directorul care avea salariul de 1 200 lei și ea care avea salariul de 600 lei, iar despre faptul că careva persoane primeau 522 000 lei, nu cunoaște nimic (vol. V, f.d. 149).

-Declarațiile martorului Rîșcanu Veaceslav, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședință de judecată a declarat că nu are relații de rudenie cu inculpatul. În anul 2011, s-a angajat la compania „Verde Mondial” care se afla cu sediul în orașelul Criuleni, în calitate de paznic, l-a angajat domnul Oprea Timofei, care era șef de pază, a lucrat aproximativ un an de zile, după care domnul Tomailî i-a propus să treacă în administrație, în acel moment pe teritoriul companiei mergeau niște renovări mari, peste o lună de zile după ce l-a transferat în administrație i-a zis că compania are nevoie de niște credite, dar la moment nu poate să beneficieze de acele credite și dacă poate să i-a niște credite. Atunci i-a zis că nu știe pentru că nu s-a întâlnit cu așa întrebări, a rămas la aceia că a zis bine, acesta i-a zis să nu aibă nici o frică, că nu are nici un risc. Tomailî fiind proprietar al companiei, o să le scrie un apartament după dânsul, pe care o să-l gajeze la credit. A zis că chiar dacă o să se întâmple ceva, apartamentul dat o să treacă la bancă și tot v-a fi bine, el l-a crezut și a zis bine, acesta i-a zis când v-a veni timpul o să-l anunțe. Peste 1-2 săptămâni l-a telefonat și i-a zis că mâine dimineață, îmbrăcat frumos în costum să se apropie la sediul companie „Argo”, care se afla pe str. Armenească, s-a apropiat la ora 08:00, a așteptat puțin, mai apoi s-a prezentat doamnei Olga, ea era contabil șef la acea companie și director la compania „Antarix” și i-a zis să meargă la Banca de economii, unde v-a fi ridicat creditul, a mers la filiala Băncii de economii, de pe *****, probabil s-au ridicat la etajul 2 sau 3, au intrat în

cabinet la doamna Tcaciuc, care i se pare că era șef de filială, în partea stângă erau 4 mape închise și scaune, i-a zis să plece la masă, a luat loc la masă, s-a apropiat domnișoara și i-a arătat unde să semneze pe acele foi, când a ajuns la bancă mai erau 2 tineri, nu-i cunoștea, zicea că sunt finii lui Tomailî din Găgăuzia după ce a semnat, a ieșit afară, a așteptat vis-a-vis de casă, doamna Olga i-a zis să aștepte, aceasta discuta cu doamna de la casă, după l-a chemat doamna Olga la casă, s-a apropiat i-a dat să semneze, după ce a semnat i-a zis că poate să meargă la Criuleni că este liber și a plecat la Criuleni. A fost bine și frumos, după o lună l-a telefonat mama și i-a zis că are credit de un milion și ceva, el a fost acasă în acea zi, a luat scrisoarea, i-a lămurit mamei toată treaba și a doua zi dimineța a plecat la Tomailî la oficiu, i-a arătat scrisoarea și acesta i-a zis să nu retrăiască că este o greșală, i-a zis că v-a telefona pe cei de la bancă și să plece la Criuleni să îți caute de lucru. Peste ceva timp, iarăși a venit scrisoare cu dobândă adăugată, dar a venit la verișorul său, care are același nume și prenume, acesta i-a dat mamei sale scrisoarea și a zis că nu este de glumă și este ceva serios, după l-a scos de la evidență și din acest motiv nu a are loc permanent de trai. Orice scrisoare care venea el trebuia personal să plece la Tomailî să-i zică, dacă o să facă ceva din capul său, atunci o să fie mai rău, următoarea scrisoare a fost trimisă la Judecătoria Căușeni, acesta i-a zis că este o formalitate, o să plece acolo cu un avocat și o să fie tot bine. Tomailî i-a dat un avocat era avocat stagiar și a plecat la Căușeni, careva acte i le-a dat avocatul, l-a rugat frumos. După ce a trecut judecata de la Căușeni, judecata a hotărât să achite datoria de 1 milion și ceva. Tomailî i-a zis să nu facă nimic fără el că v-a pleca la pușcărie. Nu a atacat hotărârea Curții de Apel Chișinău, dar l-a anunțat pe Tomailî pe telefon și l-a întrebat când urmează să depună apel, acesta i-a zis mai multe întrebări să nu-i dea la telefon că el singur își v-a bate capul. După asta ține minte că a fost invitat la oficiu „Argo”, i-a făcut cunoștință cu juristul companiei, domnul Oleg Sergiu, i se pare că i-a zis să plece cu el la un notar pentru a da niște documente pentru a înceta problema cu creditul. A intrat la un notar, la fel au fost prezentate acte unde să semneze, când a semnat a reușit să citească că a fost reziliat contractul între aceste 2 companii și a înțeles că compania „Antarix” este obligată să întoarcă suma întreagă la Banca de Economii. Ulterior, el a devenit sluga lui, l-a ținut în Criuleni zi și noapte, avea o frică față de el. El locuia în Criuleni pe teritoriu Companiei „Verde Mondial” unde se afla o casă de locuit, a locuit acolo până Tomailî a plecat din țară și a venit un alt stăpân.

La întrebările procurorului a menționat că când s-a prezentat la bancă, el nu a prezentat nici un act de identitate și nici nu i s-a cerut, când s-a angajat în cadrul administrativ, Tomailî i-a cerut buletinul și i-a luat datele de identitate pentru a lucra oficial, dar niciodată nu a fost angajat oficial la ambele firme. Nu

a activat niciodată la Firma „Pasaj Elita” și nici nu știe ce este asta. Salariul său nu era oficial când a fost trecut la Firma „Verde Mondial”, niciodată nu i-a dat un salariul stabil, acolo toți angajații așa lucrau. După ce a fost la bancă și a semnat la casă, nu a luat careva bani, nici nu a văzut să primească cineva, acei 2 băieți s-au semnat cu el în acele mape, erau 4 mape diferite pentru fiecare, acei băieți nu au fost la casă, a fost doar el, băieții deodată au plecat după ce au semnat. Când a venit la Banca de Economii, a intrat înăuntru, era paza, a fost condus de doamna Olga.

La întrebarea avocatului a menționat că are studii 8 clase. Când și-a dat seama ce a făcut, și-a dat întrebări de ce a făcut asta. Nu a citit nimic ce a semnat nici la bancă, nici la notar. După ce i-a dat buletinul lui Tomailî, el a înțeles după 3 luni ce a făcut și nici nu s-a gândit că trebuie să fie angajat oficial sau nu. Pretenții față de Tomailî are, a depus la CNA plângere prin care a solicitat să fie întors creditul de către Tomailî. După ultima judecată, îl deranjează executorul judecătoresc pentru a face un grafic de a achita, a anunțat executorul despre faptul că a depus o plângere la CNA. Nu a achitat nimic pînă la ziua de astăzi la bancă. A discutat și cu Oprea Valeriu și cu un an în urmă și cu 2 luni și azi dacă dorește poate să îl sune și să zică cine este Tomailî. Tomailî i-a zis dacă face ceva din capul său, atunci v-a pleca la pușcărie. El a stat cuminte ceva timp ca Tomailî să-l scoată din toată problema asta cu creditul. Când a venit un proprietar nou, acesta i-a zis că Tomailî este dat în căutare, este fugar, în anul 2018 a plecat de la compania dată. Din 2011 pînă în 2017, lucra neoficial la firmă. Nu a vorbit în perioada dată cu doamna Olga, ultima dată a văzut-o la bancă, după nu a discutat. Cunoaște că acel apartament era vizavi de Grădina Botanică, sectorul Botanică, nu a văzut nici un document legat de apartament și nici nu a semnat. Concretizează că, nu a citit contractul care a fost încheiat cu „Atarix”, doar l-a semnat, el a înțeles că apartamentul era luat de a la Compania „Verde Mondial”, chiar a fost indicat acest fapt de către Tomailî. La moment nu are nici un titlul executoriu, nimeni nu înaintează pretenții.

La întrebarea instanței a declarat că nu a fost prieten cu domnul Tomailî. Nu a văzut nici un ban din creditul luat. (vol. V, f.d. 154-155)

-Declarațiile martorului Gac Simion, care prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în ședință de judecată a declarat că nu are relații de rudenie cu inculpatul. Cu Tomailî erau prieteni, cunoscuți cu familiile, a încercat împreună cu Tomailî să facă o afacere.

La întrebarea procurorului a menționat că în anul 2011, era directorul a 3 firme, Firma „Setiagro” îi este cunoscută, deoarece era director și este pînă la ziua de azi. În anul 2011, la fel administra firma „Setiagro”. În 2011, în firma

dată erau 2 colaboratori, nemijlocit el și contabilul nu ține minte cum se numește, probabil Liubovi Fiodor Dernijî. Nu cunoaște așa persoană ca Golban Fiodor, în anul 2011, nu a avut așa colaborator al firmei. Pe perioada anului 2011, acces la ștampile avea doar el. Poate să spună că la urmărirea penală i-a fost prezentată o adeverință cu ștampilă a firmei și cu semnătura care nu îi aparținea, dar vrea să comunice că el cu Tomailî erau în relații bune, ieșeau în localuri, de multe ori pleca la el în oficiu cu diferite întrebări, el avea un diplomat în care a avut și foi curate cu ștampile aplicate a firmei, menționează că Tomailî Ivan cu ușurință putea să scoată aceste foi din diplomat. Tomailî nu i-a zis că s-a folosit cândva de aceste foi. În anul 2011, nu l-a telefonat de la Banca de Economii ca să-l întrebe dacă are angajați cu numele Golban, el a văzut doar o foaie cu ștampila firmei și a fost mirat de faptul că creditul a fost eliberat doar în baza acestei adeverințe.

La întrebările avocatului a precizat că când ieșea cu Tomailî, nu i-a zis acestuia că deține aceste foi cu ștampila firmei. Nu l-a surprins niciodată pe Tomailî, căutând ceva în geanta sa. Când a fost audiat la urmărirea penală, își amintește că deja Tomailî se afla în căutare, nu i-a pus întrebări și nici nu ține minte dacă l-a întrebat referitor la această adeverință cum a apărut, dorea să pună această întrebare, dar el nu era accesibil. El nu-i este dator lui Tomailî cu nimic. Afaceri comune între el și Tomailî nu au fost realizate. Nu ține minte dacă pe acea adeverință este semnătura contabilă, dacă nu se greșește, nu poate fi semnată de contabil. Avea certificate doar ștampilate, deoarece semnătura o pune el personal de fiecare dată. Aceste certificate erau curate ștampilate, fără texte. Nu ține minte dacă în acea perioadă avea ștampilele la îndemână 24/24, ștampilele niciodată nu le-a pierdut și nici nu s-a adresat cu asemenea plângeri (vol. V, f.d. 157).

-Declarațiile martorului Calinicenco Valeriu, fiind audiat în cadrul ședinței de judecată prin intermediul videoconferinței, prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, a declarat că nu are relații de rudenie cu inculpatul. Nemijlocit cu Tomailî nu sunt cunoscuți. În anul 2012-2013, Sultan Boris l-a rugat să i-a credit pe numele său cu condiția că el v-a achita în fiecare lună. După care a fost la bancă, a înregistrat creditul, banii i-au fost transferați la firma lui Tomailî Ivan, nu ține minte cum se numește firma lui Tomailî, a luat credit de la Banca de Economii ce se află pe *****, în gaj nu a lăsat nimic. Pe numele său Boris nu a înregistrat nici un apartament. Suma creditului era de un milion trei sute lei.

La întrebările procurorului a menționat că el creditul l-a scris pe numele său cu privire la procurarea unui apartament, banii nu i-au fost transferați lui, dar direct la firma lui Tomailî. Pentru firma lui Tomailî nu a semnat careva

acte. Certificatul de salariu a fost prezentat la bancă pentru a lua credit, nu ține minte exact ce acte a mai dat, dar ține minte că erau mai multe acte. Erau și acte confirmative care urmau să fie prezentate pentru procurarea apartamentului, cunoaște că era prezentat un set de acte. Sultan l-a ajutat la aranjarea serviciului și i-a eliberat certificat de salariat. Apartamentul nu a fost procurat, el nu a avut nevoie de apartament, Boris i-a zis că dorește să facă cadou soției și după ce v-a fi achitat integral să fie scris pe numele lui acest apartament. Boris aproximativ 3 luni a achitat creditul, ulterior a fost contactat de la bancă ca să achite creditul. A încercat să îl contacteze pe Boris, însă Boris a dispărut, nu era pe rețea și nu l-a mai văzut. Boris a mers cu el până la bancă, dar nu a intrat în bancă. Acesta i-a comunicat unde să se apropie la bancă, dacă nu se greșește la etajul 3. În timpul dat nu lucra la „Propan Lux”, poate oficial l-a aranjat la serviciu că avea și datele de la buletinul său. La acel moment nu a avut așa salariu în sumă de 409 800 lei. La urmărirea penală a zis adevărul. Atunci a dat declarații reale, au fost mai proaspete, confirmă faptul ca a trecut mult timp și posibil să uitat ceva, nu neagă faptul că atunci a dat declarații mai adevărate. Până a merge la bancă, pe str. Armenească 28 nu a fost. Boris i-a prezentat toate actele.

La întrebările avocatului a declarat că nu îl cunoștea cine era Tomailî, nu s-a văzut cu el, a aflat despre el doar când s-au început judecățile cu acțiunile civile. În acte figura firma lui Tomailî. Pe Tomailî după ce a aflat despre el la ședințele de judecată, personal nu l-a contactat. La bancă i-a zis că banii se duc pe contul firmei de construcție, nu ține minte numele, prenumele persoanei care i-a comunicat. Soltan nu i-a comunicat că acționează din numele lui Tomailî. Avea încredere în Sultan Boris, credea că probleme nu v-a fi și nu a intrat în detalii. Nu s-a discutat că acest credit este pentru Tomailî.

La întrebările procurorului a menționat că Soltan nu i-a zis că este cunoscut cu stăpânul aceluia apartament.

Cu referire la divergențele de la Vol. III, f.d. 196-199, procesul-verbal de audiere a martorului Calinicenco Valeriu, a declarat că nu ține minte posibil a zis că apartamentul era procurat pentru soția lui Sultan. Înainte de a pleca la bancă, i se pare că a plecat undeva la o firmă de construcție dacă nu se greșește, dar el nu a intrat cu el. Susține și declarațiile date la urmărirea penală și acestea date astăzi în instanță, din motiv că au trecut 13 ani.

La întrebarea avocatului a menționat că a încercat să îl caute pe Boris, cunoaște informație de la procuror că a decedat cu 5 ani în urmă (*vol. V, f.d. 158-159*).

Totodată, se reține că acuzatorul de stat a solicitat citirea declarațiilor martorului Caraman Lilia depuse în cadrul urmăririi penale. În acest sens, se reține că inițial acuzatorul de stat în cadrul ședinței de judecată a prezentat

citația și raportul parvenit în rezultatul dispunerii aducerii silite a martorului, potrivit căruia nu a fost posibil de executat ordonanța de aducere silită. Ulterior, a solicitat Direcției de Cooperare Polițienească Internațională a IGP localizarea martorului Caraman Lilia, însă potrivit răspunsului nr. ***** din 20 septembrie 2024, se comunică că potrivit răspunsului recepționat din partea BNC Interpol Varșovia, numita nu figurează în registrele disponibile ale Poloniei. Totodată, potrivit informației parvenite de la Poliția de frontieră a Republicii Moldova, Caraman Lilia a ieșit de pe teritoriul Republicii Moldova la 08 august 2021.

Astfel, potrivit *procesului-verbal de audiere a martorului din 18 ianuarie 2013*, căruia i s-a dat citire în ședința de judecată, martorul Caraman Lilia a declarat că din prima jumătate a anului 2011, deține funcția de economist principal în cadrul Secției Analiză, Direcția Credite, Banca de Economii SA. În obligațiunile sale de serviciu intră: colectarea documentelor creditare de la solicitanții de credite în conformitate cu lista standard de documente, examinarea cererilor de solicitare a creditelor, generalizarea informației privind solicitarea de credit și solicitantul în procesul-verbal al ședinței Comitetului de Credite pentru prezentarea ulterioară la Comitetul de Credite pentru stabilirea deciziei de creditare, consultarea filialelor Băncii, verificare documentelor creditare elaborate de către filiale. În privința creditului acordat domnului Rîscanu Veaceslav conform contractului nr. ***** din 29 noiembrie 2011 a declarat, că conform proiectului de creditare „Ipoteca 70”, Banca lucrează cu partenerii săi - companii de construcție, care trebuie să promoveze proiectele creditare ale Băncii cumpărătorilor săi. Astfel, în luna noiembrie anului 2011, de către șefa sa, Olga Botnaru, i s-a comunicat, că vor fi solicitări de credit, dânsa urmând să expedieze lista de documente necesare spre prezentare conform proiectului reprezentantului unei companii de construcție pe nume Alexandru, lăsându-i telefonul de contact al acestuia. Ea l-a contactat și a cerut e-mail acestuia pentru a-i transmite lista de documente. Peste câteva zile domnul Alexandru a prezentat o parte din documente, urmând să le aducă pe restul în următoarele zile. Despre acest fapt a informat atât șefa de Secție, cât și șeful de Direcție, Mișov Alexandru.

Cererile de solicitare a creditului din numele Rîscanu Veaceslav, Calinicenco Valeri și Golban Tudor, i-au fost înmânate deja îndeplinite, de reprezentantul cu numele Alexandru, aceste acte le-a transmis în anticameră pentru înregistrare.

Ulterior l-a contactat pe domnul Alexandru în legătură cu necesitatea prezentării tuturor actelor necesare. Dumnealui a mai prezentat careva acte, însă nu toate cele necesare. De asemenea, a informat șefa despre situația dosarului și actele prezentate.

După ceva timp, a primit indicația de la șefa, dna Olga Botnaru, să facă analiza în baza documentelor prezentate pentru ca Comitetul de credit să-și expună părerea și să indice documentele suplimentare care sunt necesare de prezentat.

Astfel, dosarul mai întâi a fost transmis Direcției Juridice pentru a-l examina și a pune opinia în concluzia Direcției. Conform concluziei menționate, era necesar de prezentat un șir de documente. Despre concluzia dată a informat-o pe șefa sa, Botnaru Olga. Ultima i-a spus să pregătească proiectul procesului-verbal al ședinței comitetului de credit în care să indice necesitatea prezentării documentelor indicate în Concluzia Direcției Juridice după primirea creditului.

După ce a întocmit procesul-verbal nominalizat, l-a prezentat dnei Olga Botnaru în calitate de secretar responsabil și mai apoi membrilor comitetului de creditare. Ultima a făcut cunoștință cu procesul-verbal și s-a semnat în el. Ulterior, pe rând, ea a fost cu procesul-verbal la unii membri ai comitetului de creditare și anume la M. Bejenari, L. Belibov și A. Mișov, care luat cunoștință și l-au semnat. Celorlalți membri (G. Gacilcevici și A. Vitiuf) procesul-verbal l-a transmis prin intermediul anticamerei. Apoi dosarul a fost transmis filialei pentru executare, încheierea contractului de credit și acordarea creditului.

Creditul dat a fost aprobat cu abaterea de la Regulamentul cu privire la creditul ipotecar și anume suma solicitată spre finanțare a fost de 100% din costul bunului imobil și nu maxim 70%, după cum sunt condițiile Regulamentului și despre aceasta ea a făcut mențiune în procesul dat. De asemenea a fost eliberat și fără prezentarea unor documente standarde precum copia carnetului de muncă, polița de asigurare medicală obligatorie și documentele ce atestă pregătire profesională, precum și un certificat privind veniturile obținute din activitate corespunzător cerințelor. Poate menționa că nu a participat la completarea documentelor: chestionar pentru client - persoană fizică, anexă la chestionarul privind identificarea beneficiarului efectiv, cererea chestionar pentru creditul ipotecar destinat procurării locuinței. Procesul-verbal nr. 1904 din 28 noiembrie 2011, l-a întocmit ea personal cu indicarea solicitării și informației prezentate în compartimentul „s-a ascultat”. În compartimentul „s-a hotărât” a scris scopul solicitării de credit anume „a acorda creditul solicitat”, ca ulterior membrii Comitetului de Credite să își exprime opinia „pro” sau „contra” în tabelul de semnături sau să solicite includerea unor condiții suplimentare. În cazul în care în tabel membrii semnează cu „pro” atunci acordarea creditului este aprobată, în cazul în care majoritatea membrilor se exprimă prin „contra” atunci acordarea creditului este respinsă. Personal pe domnul Rîșcanu nu l-a văzut niciodată, iar toate documentele au fost prezentate de către domnul Alexandr, acesta din urmă anterior a mai fost la Bancă în

calitate de reprezentant al companiei de construcții „Tomailî-Argo”. Cu acest dl Alexandru nu a lucrat anterior, îl cunoaște ca fiind o persoană cu vârsta de până la 30 de ani, înalt, brunet. Nu este sigură dacă la moment îl va putea recunoaște. Anterior cu dumnealui a lucrat domnișoara Olga Lopățchi. În aceeași perioadă și în aceleași condiții au fost aprobate și acordate creditele și pentru numiții Golban Tudor Petru și Calinicenco Valeri (f.d. 133-134, vol. II);

În cadrul cercetării judecătorești au fost cercetate următoarele mijloace de probă administrate în faza de urmărire penală și anume:

*-Procesul-verbal despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 22 august 2016, potrivit căruia Rîșcanu Veaceslav a solicitat tragerea la răspundere penală a lui Tomailî Ivan, care prin implicarea sa convingându-l că el se va achita cu banca personal a obținut pe numele său un credit de la Banca de economii la 29 noiembrie 2011 în sumă totală de 1 347 504 lei, la care a fost anexate copiile următoarelor acte: referința, contractul nr. ***** de participare prin cota la construcția spațiului locativ din 29.11.2011, avertizare, acord privind rezilierea contractului de participare prin cota la construcția spațiului locativ nr. ***** din 29 noiembrie 2011 și confirmare de autentificare notarială, încheierea Judecătoriei raionului Căușeni din 07 februarie 2013, cererea din 19 februarie 2013, semnată de Rîșcanu Veaceslav prin care a solicitat încetarea procedurii de executare nr. ***** din 10 ianuarie 2013, încheierea Judecătoriei raionului Căușeni din 27 februarie 2013, încheierea privind intentarea procedurii de executare din 06 aprilie 2015, titlul executoriu emis în dosarul nr. *****, borderoul de calcul al cheltuielilor de executare, ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuît a lui Rîșcanu Veaceslav din 01 martie 2013 (vol. I, f.d. 25);*

*- Copiile actelor anexate de Rîșcanu Veaceslav la procesul-verbal de audiere a martorului din 03 octombrie 2016, și anume: contractul nr. ***** de participare prin cota la construcția spațiului locativ din 29.11.2011 autentificat notarial, avertizare, acord privind rezilierea contractului de participare prin cota la construcția spațiului locativ nr. ***** din 29 noiembrie 2011 și confirmare de autentificare notarială, încheierea nr.***** de primire spre executare a documentului executoriu și intentarea procedurii de executare din 10 ianuarie 2013; borderoul de calcul a cheltuielilor de executare conform procedurii nr. *****, încheierea Judecătoriei raionului Căușeni din 07 februarie 2013, încheierea Judecătoriei raionului Căușeni din 27 februarie 2013, cererea din 19 februarie 2013, semnată de Rîșcanu Veaceslav prin care a solicitat încetarea procedurii de executare nr. ***** din 10 ianuarie 2013, încheierea privind intentarea procedurii de executare din 06 aprilie 2015, titlul executoriu emis în dosarul nr. *****, borderoul de calcul al cheltuielilor de executare, încheierea*

nr. 018-1218/15 din 30 aprilie 2015, prin care a fost dispusă continuarea procedurii de executare intentată în temeiul documentului executoriu nr. ***** din 22 octombrie 2013 (vol. I, f.d. 54-69);

- *Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06 decembrie 2018*, potrivit căruia obiectul cercetării îl constituie materialele cauzei penale nr. 2012970133, care se află pe masa de serviciu a inspectorului principal al Secției secretariat și arhivă a CNA, Cebotari Inga fiind numerotat și cusut în 2 volume.

În urma examinării materialelor, s-au constatat următoarele documente care au importanță pentru cauza penală:

În volumul I, la pagina 1, se află Ordonanța de începere a urmăririi penale din 16 noiembrie 2012, în baza art. 238 din Codul penal, în privința lui Rîșcanu Veaceslav, pe faptul dobândirii prin înșelăciune a creditului de la S.A. „Banca de Economii”, pe una filă;

La pagina 16, se află Cererea lui Rîșcanu Veaceslav de acordare a creditului adresată Președintelui Băncii de Economii din 22 noiembrie 2011, pe una filă;

La pagina 19-24, se află Contract nr. ***** din 22 noiembrie 2011 cu privire la investiții capitale în construcția blocului din str. Grădina Botanica 20/1 mun. Chișinău, pe 6 file;

La fila 25, se află Certificat de salarizare a lui Rîșcanu Veaceslav pentru perioada 01.2011-31.10.2011, pe una filă;

La pagina 29-30, se află fișa de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit a lui Rîșcanu Veaceslav, pe 2 file;

La pagina 86-87, se află Ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț a lui Rîșcanu Veaceslav în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 238 din Codul penal, în cadrul cauzei penale nr. 2012970133, pe 2 file;

La pagina 94-95, se află Ordonanța de punere sub învinuire a lui Rîșcanu Veaceslav, pe 2 file;

În volumul II, la pagina 116-128 se află Ordonanța de clasare a urmăririi penale, prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Rîșcanu Veaceslav, din lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal, pe 13 file;

Copia documentelor indicate pe 26 file au fost anexate la prezentul proces-verbal (vol. I, f.d. 77-104);

-Raportul nr. *** din 17 septembrie 2019 de analiză operațională**, potrivit căruia s-a stabilit, că Tomaili Ivan și rudele apropiate au gestionat/gestionează mai multe persoane juridice, prioritar în domeniul construcțiilor, care au beneficiat de mai multe credite la Banca de Economii. În schimbul creditelor obținute, în gaj au fost puse mai multe complexe locative

nefinisate, care inițial au fost proiecte ale companiei I.I. „Tomailî-Argo”, în care au investit sute de persoane fizice. Ulterior, după începerea procesului de insolvență a I.I. „Tomailî-Argo”, complexele locative nefinisate au fost transmise în proprietate către alte persoane juridice, gestionate tot de membrii familiei Tomailî.

În perioada 2009-2016, Tomailî Ivan a activat la Arnelacom SRL, Î.I. Tomailî-Agro, SC Atarex-Plus SRL și Amtarex & Co SRL.

Cu referire la întreprinderea Amtarex & Co SRL, a fost fondator cu cota de 33% în perioada 06 noiembrie 2005-13 iunie 2007 și administrator în perioada 16 mai 2005-09 noiembrie 2007.

În anul 2010, SRL Amtarex & Co a obținut în proprietate bunul imobil din *****. Ulterior, a fost înstrăinat către: SRL „ROMANTA PLUS” și Politov Irina. Din anul 2015, ½ din imobil este deținut în proprietate de către Andronachi Vladimir, deputat în Parlamentul R. Moldova, iar o altă ½ este deținută în proprietate din anul 2018, de către Politov Vladimir, fiul lui Politov-Cangas Natalia- fostă angajată a BEM și BC „Victoriabank” SA.

În lista persoanelor juridice apropiate membrilor familiei Tomailî, fiind inclusiv SRL „Tivali-com”, Tomailî Natalia fiind fondator 100% și conducător al acesteia (vol. I, f.d. 118-126);

-Procesul-verbal de examinare a documentelor și obiectelor din 08 august 2019, potrivit căruia a fost efectuată examinarea documentelor ridicate în baza ordonanței de ridicare din 07 august 2018 din cauza penală nr. 2012970133 (vol. I, f.d. 236-237);

- **Documentele** anexate prin ordonanța din 08 august 2019, și anume: ordonanța privind începerea urmăririi penale din 16 noiembrie 2012, pe 01 file; înștiințare Băncii de Economii din 22 iunie 2012, pe 02 file; cererea cet. Rîșcanu Veaceslav din 22 noiembrie 2011, pe 01 file; copia buletinului de identitate a cet. Rîșcanu Veaceslav, pe 02 file; contractul nr. ***** din 22 noiembrie 2011, pe 06 file; certificat, pe 01 file; fișa persoanei juridice „Pasajelita” SRL, pe 01 file; nota informativă privind salariul, pe 02 file; fișa de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit a cet. Rîșcanu Veaceslav, pe 02 file; procura nr. ***** din 02 ianuarie 2013, pe 02 file; ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 06 februarie 2013, pe 01 file; ordonanța de recunoaștere în calitate de reprezentant al părții vătămate din 06 februarie 2013, pe 01 file; proces-verbal de audiere a părții vătămate din 06 februarie 2013, pe 03 file; demers privind autorizarea acțiunilor de urmărire penală din 28 noiembrie 2012, pe 01 file; încheierea nr. ***** din 29 noiembrie 2012, pe 01 file; ordonanță de ridicare din 29 noiembrie 2012, pe 01 file; proces-verbal de ridicare din 30 noiembrie 2012, pe 02 file; proces-verbal de examinare din 23 noiembrie 2012, pe 01 file; ordonanță de colectare a

mostrelor din 19 noiembrie 2012, pe 02 file; ordonanța de numire a expertizei din 06 februarie 2013, pe 01 file; raport de expertiză nr. 26 din 22 februarie 2013, pe 05 file; procesul-verbal de audiere a martorului din 18 ianuarie 2013, a cet. Caraman Lilia, pe 02 file; procesul-verbal de audiere a martorului din 10 aprilie 2013, a cet. Polizu Olga, pe 02 file; contract nr. ***** din 29.11.2011, pe 05 file; dispoziția de încasare nr. 38, pe 01 file; ordin de încasare nr.3, pe 06 file; procesul-verbal de audiere a martorului din 05 iunie 2013, a cet. Soltan Ludmila, pe 01 file; procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 21 mai 2013, pe 02 file; ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț a lui Rîșcanu Veaceslav din 01 martie 2013, pe 02 file; procesul-verbal de audiere a bănuțului Rîșcanu Veaceslav din 01 martie 2013, pe 03 file; carnet de muncă a cet. Rîșcanu Veaceslav ser./nr. *****, pe 02 file; ordinul de numire a cet. Rîșcanu Veaceslav în funcție de manager, pe 01 file; ordonanța de punere sub învinuire a lui Rîșcanu Veaceslav din 31 mai 2013, pe 02 file; procesul-verbal de audiere a învinuțului Rîșcanu Veaceslav din 31 mai 2013, pe 01 file; ordonanța de clasare a urmării penale din 16 iulie 2013, pe 13 file; scrisoare de înștiințare din 18 iulie 2013 nr. 5317, pe 1 file; scrisoare de înștiințare din 18 iulie 2013 nr. 5316, pe 1 file (*vol. I, f.d. 238*);

-Procesul-verbal de ridicare din 13 august 2019, potrivit căruia a fost dispusă efectuarea ridicării de la Banca de Economii în proces de lichidare a dosarului de creditare pe Rîșcanu Veaceslav nr. ***** din 29 noiembrie 2011, care conține 50 file, cusut și sigilat, fiind aplicat sigiliul băncii (*vol. I, f.d. 245*);

- Procesul-verbal de examinare a documentelor și obiectelor din 16 august 2019, potrivit căruia a fost examinat dosarul de creditare ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011, în original, ridicate prin ordonanța de ridicare din 05 august 2019 și a încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana nr. ***** din 07 august 2019, de la SA „Banca de Economii” în proces de lichidare, la 13 august 2019, la care este anexată copia dosarului de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011 (*vol. II, f.d. 1-57*);

- Documentele anexate la cauza penală nr. 2016978123 potrivit ordonanței din 16 august 2019, și anume: copia notificare din 02 noiembrie 2012, pe 1 filă; copia ordin de eliberare a numerarului nr. 1 din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; ordin de plată nr. 1 din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; dispoziție din 28 noiembrie 2011, pe 1 filă; polița contract de asigurare, pe 1 filă; planul de monitorizare a contractului, pe 2 file; cerere de deschidere a contului, pe 1 file; copia ordin de intrare în afara bilanțului nr. 1532, pe 1 file; contract de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011, pe 7 file; contract nr. ***** din 29 noiembrie 2011, pe 4 file; autentificare la notar Aurelia Șindrila, pe 1 filă; anexă nr. 1 la contract nr. *****, pe 1 filă; copia autentificare la notar Aurelia Șindrila, pe 1 filă; copia procesului-verbal nr. 1918 din 29 octombrie

2012, pe 2 file; copia proces-verbal nr. 357 din 16 octombrie 2012, pe 4 file; copia proces-verbal nr. 1904 din 29 noiembrie 2011, pe 5 file; copia concluziei privind posibilitatea acordării creditului ipotecar pe 1 file; credit scoring, pe 1 filă; copia acord subiectului istoriei de credit, pe 2 file; contract nr. ***** din 22 noiembrie 2011, pe 6 file; certificat de salarizare, pe 1 filă; cerere chestionar client persoană fizică, pe 9 file; copia cerere Rîșcanu V. din 22 noiembrie 2011, pe 1 filă (*vol. II, f.d. 59*);

-Borderoul cauzei penale nr. 2012970133 (*vol. II, f.d. 70-72*);

- Adresarea vicepreședintelui Băncii de Economii, Vitii Ana adresată directorului CCCEC, Chetraru Viorel cu nr.*** din 22 iunie 2012**, prin care se solicită examinarea sesizării aferente creditelor obținute de către debitorii Calinicenco Valeri, Golban Tudor și Rîșcanu Veaceslav, la care au fost anexate dosarele de credit în copii a lui Calinicenco Valeri, Golban Tudor și Rîșcanu Veaceslav (*vol. II, f.d. 86-87, 88-105*);

- Ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 06 februarie 2013, potrivit căreia S.C. „Banca de Economii” SA a fost recunoscută în calitate de parte vătămată (*vol. II, f.d. 106*);

- Ordonanța de recunoaștere în calitate de reprezentant al părții vătămate din 06 februarie 2013, potrivit căreia Cîrjeu Vladimir a fost recunoscut în calitate de reprezentant al S.C. „Banca de Economii” SA a fost recunoscută în calitate de parte vătămată (*vol. II, f.d. 107*);

- Proces-verbal de ridicare din 30 noiembrie 2012, potrivit căruia de la SA „Banca de Economii” a fost ridicat dosarul de creditare a lui Rîșcanu Veaceslav pe 50 file (*vol. II, f.d. 118-119*);

-Raportul de expertiză nr. 26 din 22 februarie 2013, conform concluziei căruia a fost stabilit, că impresiunea ștampilei de pe adeverința eliberată pe numele lui Rîșcanu Veaceslav (sigilat pe 50 file) la pag. 39, a fost aplicată cu ștampila SRL „Pasajelita”, monstrele de impresiuni ale căreia au fost prezentate pentru comparație (*vol. II, f.d. 128-132*);

- Copiile actelor anexate de Polizu Olga la procesul-verbal de audiere din 10 aprilie 2013, și anume copia: contractului nr. ***** de participare prin cota la construcția spațiului locativ din 29 noiembrie 2011, autentificat notarial; dispoziția de încasare nr. 38; ordine de încasare a numerarului din 30 noiembrie 2011; bon fiscal eliberat la 30 noiembrie 2011 de „Amtarex& Co” SRL (*vol. II, f.d. 137-150*);

-Procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 21 mai 2013, potrivit căruia Rîșcanu Veaceslav a indicat, că persoana din fotografia cu numărul 4, din tabelul foto, este Soltan Boris (*vol. II, f.d. 152-153*);

-Copia carnetului de muncă pe numele Rîșcanu Veaceslav, potrivit

căruia este indicată unitatea emitentă „Pasaj Elita” și ordinul de angajare pe numele lui Rîșcanu Veaceslav în calitate de manager din 11 septembrie 2010 (vol. II, f.d. 164-166);

- **Raportul** procurorului în Procuratura Anticorupție, Moraru Sergiu, potrivit căruia se comunică că în cadrul efectuării urmăririi penale a parvenit demersul SA „Banca de Economii” prin care se solicită efectuarea urmăririi penale și privitor la faptul acordării creditului în sumă de 1 852 880 lei Golban Tudor, cărui conform contractului de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011 a fost eliberat creditul menționat în scopul procurării unui imobil de la SRL „Tivali-com”. Temeiul demersului nominalizat a fost bănuiala că în scopul obținerii creditului au fost prezentate documente neveridice. Potrivit raportului, susține că din materialele cauzei rezultă elementele infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal și solicită de a înregistra raportul dat în R-1 a Procuraturii Anticorupție. La raport au fost anexate copiile următoarele acte: cererea depusă de Golban Tudor de acordare a unui credit ipotecar pentru achiziționarea unui apartament cu 3 odăi; buletinul de identitate pe numele Golban Tudor; contractul nr.***** de investiție în construcție din 21 noiembrie 2011; adeverință de salariat pe numele Golban Tudor; nota de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților și privind impozitul pe venit reținut din aceste plăți; procură nr. ***** din 02 ianuarie 2013; extras din ordin nr. 403-c din 13 august 2007 (vol. II, f.d. 196-212);

- **Procesul-verbal de ridicare din 30 noiembrie 2012**, potrivit căruia a fost ridicat de la SA „Banca de Economii” dosarul de creditare a lui Golban Tudor sigilat pe 52 file (vol. II, f.d. 222-224);

- **Procesul-verbal de examinare a documentelor din 22 ianuarie 2013**, potrivit căruia a fost efectuată examinarea documentelor din dosarul de creditare a lui Golban Tudor, ridicat de la SA „Banca de Economii”. Prin examinare s-a constatat că dosarul de creditare a lui Golban Tudor reprezintă un set de documente cu dimensiunea A4, care sunt numerotate, perforate și sigilate cu o fișie de hârtie pe care este consemnată două impresiuni de ștampile rotunde identice cu mențiunea „secția impresariat nr. 103119780” a SA „Banca de Economii”. În total în dosar sunt 56 file, în dosar se conțin următoarele documente: copia procesului-verbal nr. 1913 din 29 octombrie 2012, pe 3 file; copia procesului-verbal nr. 358 din 16 octombrie 2012, pe 4 file; copia notificare privind rezilierea contractului de credit din 02 noiembrie 2012, pe 1 filă; dispoziția din 30 noiembrie 2011, pe o filă; copia confirmare lui Golban Tudor din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; ordin de plată nr. 31 din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; planul de monitorizare a creditului, pe 1 filă; cerere de deschidere a contului, pe 1 filă; copia buletinului de identitate a lui Golban

Tudor, pe 1 filă; copia ordinului de intrare în afara bilanțului nr. 1 din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; contract de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011, pe 7 file; contract nr.*****-p din 29 noiembrie 2011, pe 6 file; copia autentificare contractului la notar Aurelia Șindrila, pe 1 filă; extras din registrul bunurilor imobile, pe 2 file; dispoziție din 29 noiembrie 2011, pe 1 filă; copia procesului-verbal nr. 1917 din 29 noiembrie 2011, pe 2 file; copia concluziei privind posibilitatea acordării creditului ipotecar pe 1 filă; credit scoring din 29 noiembrie 2011; adeverința de salariat; contract nr. ***** din 21 noiembrie 2011, pe 6 file; polița contract de asigurare benevolă a accidentelor, pe 1 filă; copia acordului subiectului istoriei de credit (anexa nr. 3a) pe o filă; copia buletinului de identitate a cet. Golban T., pe 1 filă; chestionar pentru client persoană fizică, pe 3 file; cerere chestionar pentru credit ipotecar, pe 6 file; copia cererii Golban Tudor din 21 noiembrie 2011, pe 1 filă (*vol. II, f.d. 225*);

-Raportul de expertiză nr.16, 17 din 05 februarie 2013, conform concluziei a fost stabilit, că impresiunea ștampilei de pe adeverința de salariat nr. 23 noiembrie 2011, eliberată pe numele lui Golban Tudor a fost aplicată cu ștampila SRL „Selticagro”, mostrele de impresiuni ale căreia s-au prezentat la expertiză.

La fel s-a stabilit, că semnătura contra mențiunii „Director” din actul în litigiu, adeverința de salariat din 23 noiembrie 2011, eliberată pe numele Golban Tudor, nu a fost executată de către numitul Gak Simion, ci de o altă persoană, prin imitarea din memorie semnăturii autentice a titularului.

La fel s-a stabilit, că semnătura contra mențiunii „Contabil-șef” din actul în litigiu, adeverința de salariat din 23 noiembrie 2011, eliberată pe numele Golban Tudor, nu a fost executată de către numita Dermenji Liubovi, ci de o altă persoană, prin imitarea din memorie a semnăturii autentice a titularului (*vol. III, f.d. 2-15*);

- Contractul nr. *** din 21 noiembrie 2011**, pe 6 file, de investire a capitalului în blocul de locuit de pe str. L. Tolstoi 74, încheiat între compania SRL „Tivali Com” în persoana directorului Alexeeva Alexandra și persoana fizică Golban Tudor (*vol. III, f.d. 18-23*);

- Contractul nr. ***-p de participare prin cota la construcția spațiului locativ din 29 noiembrie 2011**, încheiat între Banca de Economii S.A., reprezentată de directorul Tcaci Ecaterina și „Tivali-Com” SRL în persoana directorului Alexeev Alexandru în calitate de partener și Golban Tudor în calitate de beneficiar, contractul fiind autentificat notarial (*vol. III, f.d. 24-29*);

- Contractul de credit nr.*** din 07 iulie 2011**, încheiat între Banca de economii SA și „Tivali-Com” SRL, în persoana directorului Alexeev

Alexandru (vol. III, f.d. 30-35);

-**Ordinul de plată nr. 1 din 30 noiembrie 2011**, potrivit căruia este indicat: plătiți 1 852800 lei, plătitor Golban Tudor, banca plătitoare Banca de economii SA, fil. Nr. 1 Chișinău, beneficiar Tivali-Com SRL (vol. III, f.d. 36);

-**Procesul-verbal de ridicare din 16 aprilie 2013**, potrivit căruia de la SA „Banca de Economii”, Savivan Iulian, benevol au fost predate și ridicate următoarele documente în copii: avertizările pe numele Calinicenco Valeri cu nr. ***** din 10 februarie 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Calinicenco Valeri cu nr. ***** din 04 mai 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Calinicenco Valeri cu nr. ***** din 09 august 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Rîșcanu Veaceslav cu nr. ***** din 09 august 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Rîșcanu Veaceslav cu nr. ***** din 04 mai 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Rîșcanu Veaceslav cu nr. ***** din 10 februarie 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Golban Tudor cu nr. ***** din 10 februarie 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Golban Tudor cu nr. ***** din 04 mai 2012, pe 1 filă; avertizare pe numele Golban Tudor cu nr. ***** din 09 august 2012, pe 1 filă, fiind anexate copiile avertizărilor indicate (vol. III, f.d. 37-38, 39-47);

- **Procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 21 mai 2013**, potrivit căruia Golban Tudor a recunoscut persoana din fotografia nr. 4 ca fiind Soltan Boris (vol. III, f.d. 48-49);

- **Ordinul nr. 8 din 14 septembrie 2010**, cu privire la angajarea lui Golban Tudor în calitate de manager din 14 septembrie 2010, eliberat de directorul SRL „Serticagro”, Gac Simion, în copie (vol. III, f.d. 57);

- **Carnetul de muncă cu seria și nr. 0465907**, pe numele titularului Golban Tudor, unitatea emitentă fiind indicată SRL „Selticagro” (vol. III, f.d. 58-59);

- **Procesul-verbal de ridicare din 30 noiembrie 2012**, potrivit căruia au fost ridicate următoarele obiecte și documente: dosarul de creditare a cet. Calinicenco Valeri sigilate pe 52 file (vol. III, f.d. 135-135);

- **Procesul-verbal de examinare a documentelor din 24 ianuarie 2013**, potrivit căruia a fost examinat dosarul de creditare a cet. Calinicenco Valeri ridicat de la SA „Banca de Economii”. Prin examinare s-a constatat că dosarul de creditare a lui Calinicenco Valeri conține următoarele documente în copii: procesul-verbal nr. 1912 din 29 octombrie 2012, pe 2 file; procesul-verbal nr. 356 din 16 octombrie 2012, pe 2 file; notificare privind rezilierea contractului de credit, pe 1 filă; dispoziția din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; confirmare lui Calinicenco Valeri din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; ordin de plată nr. 1 din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; polița contract de asigurare benevolă de accidente, pe 1 filă; planul de monitorizare a creditului, pe 1 filă; cerere de deschidere a

contului, pe 1 filă; copia buletinului de identitate a lui Calinicenco, pe 1 filă; ordin de intrare în afara bilanțului nr. 1 din 30 noiembrie 2011, pe 1 filă; contract de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011, pe 7 file; contract nr. *****-p din 29 noiembrie 2011, pe 5 file; autentificarea contractului la notar Aureliu Sindrila, pe 1 filă; copia autentificare contractului la notar Aureliu Sindrila, pe 1 filă; dispoziție din 28 noiembrie 2011, pe 1 filă; proces-verbal nr. ***** din 28 noiembrie 2011, pe 2 file; concluzie privind posibilitatea acordării creditului ipotecar, pe 1 filă; credit scoring din 28 noiembrie 2011; certificat de salarizare; contract nr. ***** din 22 noiembrie 2011, pe 7 file; copia buletinului de identitate a lui Calinicenco, pe 1 filă; chestionar pentru client-persoană fizică, pe 3 file; acordul subiectului istoriei de credit, pe 1 filă; cerere-chestionar, pe 6 file; copia cererii Calinicenco Valerii din 22 noiembrie 2011, pe 1 filă (*vol. III, f.d. 137*);

-Raportul de expertiză nr. 07 din 25 ianuarie 2013, conform concluziei a fost stabilit, că impresiunea ștampilei de pe adeverința eliberată pe numele lui Calinicenco Valeriu, care se află la dosarul de creditare a lui Calinicenco Valeriu (sigilat pe 52 file) la pag. 33, a fost aplicată cu ștampila SRL „Protan Lux”, mostrele de impresiuni ale căreia au fost prezentate pentru comparație (*vol. III, f.d. 161-165*);

- Procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 21 mai 2013, potrivit căruia Calinicenco Valeri a recunoscut persoana din fotografia nr. 4 ca fiind Soltan Boris (*vol. III, f.d. 174-175*);

- Ordonanța de clasare a urmăririi penale din 16 iulie 2013, potrivit căreia în privința lui Ligorciuc Vasili, Golban Tudor, Rîșcanu Veaceslav, Calinicenco Valeri a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală, din lipsa în acțiunile acestora a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal și s-a încetat urmărirea penală în privința lui Soltan Boris conform art. 275 pct. 5) din Codul de procedură penală, deoarece a intervenit decesul făptuitorului (*vol. III, f.d. 221-233*);

-Ordonanță privind reluarea urmăririi penale din 26 septembrie 2019, potrivit căreia a fost dispusă anularea ordonanței de clasare a cauzei penale din 16 iulie 2013, emisă pe marginea cauzei nr. 2012970133 și reluarea urmăririi penale, din motiv că au apărut fapte noi și recent descoperite, care existau la data adoptării ordonanței de clasare a cauzei penale, dar despre care nu avea cunoștință organul de urmărire penală și care sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată (*vol. III, f.d. 248-249*);

- Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală și încetare parțială a urmăririi penale din 31 decembrie 2019, potrivit căreia în privința lui Ligorciuc Vasili, Golban Tudor, Rîșcanu Veaceslav, Calinicenco Valeri a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală, din lipsa în acțiunile acestora a

elementelor infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal și s-a încetat urmărirea penală în privința lui Soltan Boris conform art. 275 pct. 5) din Codul de procedură penală, deoarece a intervenit decesul făptuitorului. Continuarea urmăririi penale în prezenta cauză penală, pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal, în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor cauzei (vol. IV, f.d. 10-24);

- **Raport de analiză operațională nr. ***** din 20 noiembrie 2019**, potrivit căruia au fost formulate următoarele concluzii, că au fost stabilite relații de muncă a cet. Rîșcanu Veaceslav cu Bobeico Ion (administratorul ÎM VERDE MONDIAL), ambii în perioada 2015-2016 au activat la SRL IMPEX BUSINESS GRUP. SRL „Amtarex & Co” deține în proprietate complexul locativ nefinisat din ***** , în care sunt înregistrate 200 de apartamente. Bunurile imobile sunt gajate la Banca de Economii pentru credite contractate în anul 2007.

De asemenea, în anul 2010, SRL „Amtarex & Co” a obținut în proprietate bunul imobil din *****. Ulterior, fiind înstrăinat către SRL „ROMANTA PLUS” și Politov Irina. Din anul 2015, ½ din imobil este deținut în proprietate de către Andronachi Vladimir, deputat în Parlamentul R. Moldova, iar o altă ½ este deținută în proprietate din anul 2018 de către Politov Vladimir, fiul cet. Politov-Cangas Natalia, fostă angajată a BEM, și BC „Victoriabank” SA (vol. IV, f.d. 40-76);

- **Actele din cadrul procedurii de executare nr. 100-134/2013, debitor Rîșcanu Veaceslav** (vol. IV, f.d. 77-106);

- **Revendicare pe numele lui Tomailî Ivan** (vol. IV, f.d. 125-126);

- **Cerere semnată de reprezentantul BC „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare, Cojuhari Oleg** prin care menționează că prin acțiunile lui Tomailî Ivan i-a fost cauzat un prejudiciu material și solicită să fie recunoscută BC „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare, în calitate de parte vătămată (vol. IV, f.d. 176);

- **Ordonanță de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 24 mai 2023**, prin care a fost dispusă recunoașterea BC „Banca de economii” SA, în proces de lichidare, în calitate de parte vătămată (vol. IV, f.d. 179-183);

- **Ordonanță de recunoaștere în calitate de reprezentant al părții vătămate, părții civile din 24 mai 2023**, prin care a fost dispusă recunoașterea lui Cojuhari Oleg în calitate de reprezentant al părții vătămate, părții civile BC „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare (vol. IV, f.d. 184-186);

- **Cerere semnată de reprezentantul BC „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare, Cojuhari Oleg** potrivit căreia ca urmare a nerestituirii creditelor menționate și cauzarea unui prejudiciu material în sumă de 4 693 595,9 MDL, solicită să fie recunoscută BC „ Banca de Economii” SA, în

proces de lichidare, în calitate de parte civilă în cadrul cauzei penale nr. 2012970133, la care au fost anexate certificatele privind datoriile lui Rîșcanu Veaceslav, Golban Tudor și Calinicenco Valeri față de BEM (*vol. IV, f.d. 192-193*);

- **Ordonanță de recunoaștere în calitate de parte civilă din 24 mai 2023**, prin care a fost dispusă recunoașterea BC „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare în calitate de parte civilă în cauza penală (*vol. IV, f.d. 197-199*);

Cu privire la analiza probelor și încadrarea juridică

Potrivit art. 384 din Codul de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința se adoptă în numele legii. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform art. 389 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată și nu poate fi bazată pe presupuneri.

Instanța de judecată reține că, sentința de condamnare nu poate fi întemeiată pe presupuneri. Sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost lichidate și apreciate corespunzător și toate îndoielile care nu pot fi înlăturate vor fi interpretate în favoarea inculpatului. Astfel, instanța de judecată este obligată prin prisma prevederilor art. 384 alin. (3) din Codul de procedură penală, să emită sentința legală, întemeiată și motivată, bazată pe principiile generale ale efectuării justiției, cu respectarea dreptului la un proces echitabil și al preeminenței dreptului.

Instanța de judecată remarcă că, în privința inculpatului Tomailî Ivan a fost pornită urmărirea penală și derulată cu respectarea legislației procesual penale, în acest sens sub aspectul finalizării urmăririi penale în lipsa lui Tomailî Ivan, care a fost anunțat în căutare și respectiv examinarea cauzei în lipsa acestuia se reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, Statele contractante au o marjă discreționară largă privind alegerea mijloacelor necesare pentru a se asigura că sistemele lor juridice sunt conforme exigențelor articolului 6 (*Sejdovic v. Italia* [MC], 1 martie 2006, § 83; *Elif Nazan Şeker v. Turcia*, 8 martie 2022, § 42).

Curtea Europeană a reținut că scopul și obiectul articolului 6 din Convenție demonstrează că o persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni este îndreptățită să ia parte la procesul său. Totuși, nici litera, nici spiritul articolului 6 din Convenție nu împiedică o persoană să renunțe, expres sau tacit, la garanțiile procesului echitabil. Renunțarea trebuie stabilită de o manieră lipsită de echivoc și

trebuie însoțită de garanții minime comensurabile cu importanța sa. Renunțarea nu poate contraveni vreunui interes public (*Sejdovic v. Italia* [MC], 1 martie 2006, § 86; V.C.L. și A.N. v. Regatul Unit, 16 februarie 2021, § 201).

În particular, nu există o încălcare a dreptului la un proces echitabil atunci când persoana acuzată a fost informată cu privire la data și la locul procesului sau atunci când a fost apărută de către un avocat pe care l-a mandatat în acest scop. Aceste considerente au stat la baza concluziei Curții Europene privind lipsa unei încălcări a articolului 6 din Convenție în cazul *Medenica v. Elveția*, 14 iunie 2001, §§ 56–59, *Dijkhuizen v. Olanda*, 8 iunie 2021, §§ 59- 62).

Totodată, Curtea Europeană a menționat că o persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni nu este decăzută din dreptul de a fi apărută de un avocat doar pentru că nu s-a prezentat la judecată. Pe de altă parte, Curtea menționează că, deși prezența acuzatului în ședința instanței are o importanță deosebită pentru caracterul echitabil al procedurii, legislatorul trebuie să descurajeze absențele nejustificate și să asigure desfășurarea rapidă și efectivă a procesului. Lipsa de reacție din partea acuzatului nu trebuie să paralizeze procedura instanței (DCC nr. 124 din 30 octombrie 2018, § 23)

În acest context, Curtea notează că persoana acuzată de comiterea unei infracțiuni nu trebuie să ducă întreaga sarcină a probării faptului că nu a urmărit să se sustragă de la judecarea procesului sau că absența sa a fost provocată de o forță majoră. Le revine autorităților naționale să analizeze dacă persoana acuzată a demonstrat un motiv întemeiat pentru lipsa ei sau dacă în dosarul cauzei a existat un detaliu care constată lipsa ei din motive care îi depășesc controlul (*Sejdovic v. Italia* [MC], 1 martie 2006, § 88; *Sanader v. Croația*, 12 februarie 2015, § 74).

Având în vedere cele menționate, instanța reține că în prezenta cauză au fost întreprinse toate măsurile pentru a fi adusă la cunoștința lui Tomailî Ivan despre intentarea prezentei cauze, însă acesta nu s-a prezentat la acțiunile de urmărire penală, nici în instanța de judecată.

Subsecvent, se reține că în pofida faptului că inculpatul Tomailî Ivan nu s-a prezentat în ședințele de judecată, interesele acestuia la faza examinării cauzei în instanța de judecată au fost reprezentate de avocatul Zamfir Pavel, care a fost contractat de inculpat, or potrivit mandatului cu seria și nr. *****din 19 februarie 2024, este indicat contractul de asistență juridică nr. *****din 19 februarie 2024, circumstanțe care denotă că inculpatul cunoaște despre prezenta cauză penală, condiții în care în privința acestuia a fost asigurat dreptul la un proces echitabil și nu i-au fost afectate drepturile garantate de articolele 20 și 26 din Constituție.

În același timp, se reține că conform ordonanței de punere sub învinuire din 01 august 2023 (*vol. V, f.d. 58-59*) și a rechizitoriului din 04 octombrie 2023, acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic conform articolelor 190 alin. (5), 42 alin. (3), 190 alin.(5), 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal (*în redacția*

LP277-XVI din 18 decembrie 2008, MO41-44/24.02.09, în vigoare la momentul comiterii faptei), escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu, săvârșite în proporții deosebit de mari. Potrivit versiunii date a art. 190 alin. (5) din Codul penal, acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3) săvârșite în proporții deosebit de mari se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Se reține că în rezultatul modificărilor operate prin legea nr. 247 din 29.07.2022 (în vigoare 26.08.2022), și prin legea nr. 136 din 06.06.2024 (în vigoare 07.09.2024), la moment potrivit art. 190 alin. (6) din Codul penal, acțiunile prevăzute la alin. (1)–(4), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani, cu amendă în mărime de la 15000 la 20000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. 10 alin. (2) din Codul penal, care prevede că, Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv, instanța apreciază că la caz urmează a fi aplicate prevederile art. 190 alin. (5) din Codul penal (versiune în vigoare la momentul săvârșirii faptei), care prevede o pedeapsă mai blândă cu închisoare fără amendă, urmând să fie analizată întrunirea elementelor componente de infracțiune prevăzută de art.190 alin. (5) din Codul penal (versiunea în vigoare la data săvârșirii faptei).

De asemenea, instanța notează că și Curtea Constituțională a concretizat că ține de competența instanțelor de judecată să interpreteze, să clarifice și să înlăture dubiile referitoare la aplicarea articolului 190 din Codul penal, iar în acest context, și-a fundamentat tezele inclusiv în jurisprudența Curții Europene, care a menționat că va exista întotdeauna un element de incertitudine cu privire la sensul unei noi dispoziții legale până când va fi interpretat și aplicat de instanțele naționale (a se vedea *Perinçek v. Elveția*, 15 octombrie 2015 [MC], §§ 135, 138; *Jobe v. Regatul Unit* (dec.), 14 iunie 2011; *Dmitriyevskiy v. Rusia*, 3 octombrie 2017, § 82).

În corespundere cu prevederile art. 93 alin. (1) din Codul de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

În continuare, în conformitate cu art.101 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al

pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

În acest context prin prisma art. 100 alin. (4) din Codul de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală au fost verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, fiind analizate probele administrate, coroborarea lor cu alte probe, necesitatea administrării de noi probe și verificarea sursei de proveniență a acestora.

Prin urmare, fiind cercetate în cumul probele administrate în cadrul urmăririi penale, se constată că acestea sunt pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, nefiind stabilite anumite contradicții esențiale și semnificative între probele cu martori și cele materiale, iar în ansamblu confirmă circumstanțele expuse în învinuirile aduse inculpatului.

În alt context, la adoptarea sentinței, potrivit prevederilor art. 385 alin. (1), pct. 1-4 CPP, instanța de judecată trebuie să soluționeze următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate : 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

De asemenea, din conținutul prevederilor art. 390 din Codul de procedură penală, denotă că sentința de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, fapta nu a fost săvârșită de inculpat, *fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*, fapta nu este prevăzută de legea penală sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei și sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului.

În același timp, Curtea Constituțională reamintește că referitor la procesul de apreciere a probelor, în jurisprudența Curții Europene s-a conturat standardul „*dincolo de orice îndoială rezonabilă*” („*beyond reasonable doubt*”), care presupune că, pentru a putea fi pronunțată o soluție de condamnare, acuzația trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

Existența unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil și instituie în sarcina acuzării obligația de a proba toate elementele vinovăției într-o manieră aptă să înlătore dubiul (*hotărârea CEDO Bragadireanu v. România, din 6 decembrie 2006; hotărârea CEDO Orhan v. Turcia din 18 iunie 2002; hotărârea CEDO Irlanda v. Regatul Unit din 18 ianuarie 1978*).

Adițional, Curtea menționează că acest standard de probă poate fi pe deplin înțeles doar prin raportare la principiul *in dubio pro reo*, care, la rândul

său, constituie o garanție a prezumției de nevinovăție. (pct. 78-80 din Hotărîrea CC nr. 18 din 22.05.2017)

Astfel, potrivit art. 8 din Codul de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului.

În continuare, conform prevederilor art. 14 alin. (1) din Codul penal, infracțiunea este o faptă (*acțiune sau inacțiune*) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

Conform art. 51 alin. (1) din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

Potrivit art. 52 alin. (1) din Codul penal, se consideră componența a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din codul penal.

Conform art. 113 alin. (1) din Codul penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători. Instanța de judecată relevă că în cauza „*Kokkinakis vs Grecia din 25 mai 1993*” CtEDO a statuat că „(...) o infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege. Această condiție va fi îndeplinită atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și la nevoie cu ajutorul interpretării ce-i este data în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze răspunderea penală”.

Cu referire la învinuirea adusă lui Tomailă Ivan în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin.(5) din Codul penal (episodul cu Rîșcanu Veaceslav)

În acest context, instanța de judecată reține că prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) din Codul de procedură penală și apreciindu-le în sensul art.101 alin.(1) din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, se constată că probele prezentate spre

cercetare în cadrul ședinței de judecată de părți, în ansamblu, confirmă vinovăția lui Tomailî Ivan în comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin. (5) din Codul penal.

Or, prin cumulul probelor cercetate în cadrul ședinței de judecată, instanța a stabilit următoarele: *„Tomailî Ivan, fiind gestionarul ÎM „Verde Mondial” SA, unde activa neoficial în calitate de paznic numitul Rîșcanu Veaceslav, precum și fondator, conducător și beneficiar al SRL „Amtarex&Co”, urmărind scopul obținerii beneficiilor financiare, folosindu-se de situația de serviciu, reieșind din postura sa de gestionar al ÎM „Verde Mondial” SRL și de raporturile de serviciu cu subalternul Rîșcanu Veaceslav, acționând în interesele SRL „Amtarex&Co”, l-a convins pe ultimul de necesitatea contractării unui credit bancar în folosul SRL „Amtarex&Co”, iar pentru a-l determina pe ultimul că faptul dat nu va avea repercursiuni financiare și că-i va achita dobânzile și ratele creditului, i-a promis înregistrarea pe numele lui unui apartament într-un bloc în construcție al SRL „Amtarex&Co”.*

*În continuare, la 29 noiembrie 2011, în vederea realizării intenției sale ilegale, Tomailî Ivan, cu automobilul de serviciu, l-a dus pe Rîșcanu Veaceslav, în oficiul BC „Banca de Economii”, amplasat în *****, unde, ca urmare a insistenței și convingerii sale anterioare, Rîșcanu Veaceslav, a prezentat adevărîța eliberată de conducerea SRL „Pasajelita”, în care se menționează că mărimea totală a salariului acestuia în perioada 01.01.2011-31.10.2011 a constituit 417 300 lei precum și un certificat care în cadrul urmăririi penale s-a stabilit a fi fals, după care a semnat mai multe acte, fără a lua cunoștință cu conținutul acestora, în rezultat, contractând un credit ipotecar în valoare de 1 347 504 lei, care conform condițiilor contractului nr. ***** din 29 noiembrie 2011, suma care urma să fie transferată pe contul SRL „Amtarex&Co”, însă de facto, acești bani au fost transmiși în numerar lui Tomailî Ivan. În aceste circumstanțe, Tomailî Ivan, prin acțiunile sale intenționate a dobândit prin escrocherie, cu folosirea situației de serviciu, mijloacele financiare în proporții deosebit de mari în sumă totală de 1 347 504.00 lei, obținând posibilitatea reală de a se folosi și dispune de suma însușită, la propria dorință.”*

În contextul învinuirii aduse inculpatului Tomailî Ivan pe acest episod, instanța de judecată reține că circumstanțele faptice din rechizitoriul au fost probate incontestabil prin cumulul de probe, cercetat în cadrul ședinței de judecată.

În special, instanța pune la baza Sentinței declarațiile martorului Rîșcanu Veaceslav, prin care se demonstrează că inculpatul Tomailî Ivan a realizat latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, dobândind mijloacele financiare în proporții deosebit de mari în sumă totală de 1 347 504,00 lei.

Or, martorul Rîșcanu Veaceslav fiind audiat în cadrul ședinței de judecată a declarat că **„în anul 2011, s-a angajat la compania „Verde Mondial” care se afla cu sediul în orașelul Criuleni, în calitate de paznic, l-a angajat domnul Oprea Timofei, care era șef de pază, a lucrat aproximativ un an de zile, după care domnul Tomailî i-a propus să treacă în administrație, în acel moment pe teritoriul companiei mergeau niște renovări mari, peste o lună de zile după ce l-a transferat în administrație i-a zis că compania are nevoie de niște credite, dar la moment nu poate să beneficieze de acele credite și dacă poate să i-a niște credite. Atunci i-a zis că nu știe pentru că nu s-a întâlnit cu așa întrebări, a rămas la aceia că a zis bine, acesta i-a zis să nu aibă nici o frică, că nu are nici un risc. Tomailî fiind proprietar al companiei, o să le scrie un apartament după dânsul, pe care o să-l gajeze la credit. A zis că chiar dacă o să se întâmple ceva, apartamentul dat o să treacă la bancă și tot v-a fi bine, el l-a crezut și a zis bine, acesta i-a zis când v-a veni timpul o să-l anunțe. Peste 1-2 săptămâni l-a telefonat și i-a zis că mâine dimineată, îmbrăcat frumos în costum să se apropie la sediul companie „Argo”, care se afla pe str. Armenească, s-a apropiat la ora 08:00, a așteptat puțin, mai apoi s-a prezentat doamnei Olga, ea era contabil șef la acea companie și director la compania „Antarix” și i-a zis să meargă la Banca de economii, unde v-a fi ridicat creditul, a mers la filiala Băncii de economii, de pe *****, probabil s-au ridicat la etajul 2 sau 3, au intrat în cabinet la doamna Tcaciuc, care i se pare că era șef de filială, în partea stângă erau 4 mape închise și scaune, i-a zis să plece la masă, a luat loc la masă, s-a apropiat domnișoara și i-a arătat unde să semneze pe acele foi, când a ajuns la bancă mai erau 2 tineri, nu-i cunoștea, zicea că sunt finii lui Tomailî din Găgăuzia, după ce a semnat, a ieșit afară, a așteptat vis-a-vis de casă, doamna Olga i-a zis să aștepte, aceasta discuta cu doamna de la casă, după l-a chemat doamna Olga la casă, s-a apropiat i-a dat să semneze, după ce a semnat i-a zis că poate să meargă la Criuleni că este liber și a plecat la Criuleni. A fost bine și frumos, după o lună l-a telefonat mama și i-a zis că are credit de un milion și ceva (...) Orice scrisoare care venea el trebuia personal să plece la Tomailî să-i zică, dacă o să facă ceva din capul său, atunci o să fie mai rău, următoarea scrisoare a fost trimisă la Judecătoria Căușeni, acesta i-a zis că este o formalitate, o să plece acolo cu un avocat și o să fie tot bine. Tomailî i-a dat un avocat era avocat stagiar și a plecat la Căușeni, careva acte i le-a dat avocatul, l-a rugat frumos. După ce a trecut judecata de la Căușeni, judecata a hotărât să achite datoria de 1 milion și ceva. Tomailî i-a zis să nu facă nimic fără el că v-a pleca la pușcărie. (...) Când s-a prezentat la bancă, el nu a prezentat nici un act de identitate și nici nu i s-a cerut, când s-a angajat în cadrul administrativ, Tomailî i-a cerut buletinul și i-a luat datele de identitate pentru a lucra**

oficial, dar niciodată nu a fost angajat oficial la ambele firme. Nu a activat niciodată la Firma „Pasaj Elita” și nici nu știe ce este asta. (...) Când și-a dat seama ce a făcut, și-a dat întrebări de ce a făcut asta. Nu a citit nimic ce a semnat nici la bancă, nici la notar. După ce i-a dat buletinul lui Tomailî, el a înțeles după 3 luni ce a făcut și nici nu s-a gândit că trebuie să fie angajat oficial sau nu. Pretenții față de Tomailî are, a depus la CNA plângere prin care a solicitat să fie întors creditul de către Tomailî. După ultima judecată, îl deranjează executorul judecătoresc pentru a face un grafic de a achita, a anunțat executorul despre faptul că a depus o plângere la CNA. Nu a achitat nimic pînă la ziua de astăzi la bancă. (...). Tomailî i-a zis dacă face ceva din capul său, atunci v-a pleca la pușcărie. (...) Cunoaște că acel apartament era vizavi de Grădina Botanica, sectorul Botanica, nu a văzut nici un document legat de apartament și nici nu a semnat. Concretizează că, nu a citit contractul care a fost încheiat cu „Atarix”, doar l-a semnat, el a înțeles că apartamentul era luat de a la Compania „Verde Mondial”, chiar a fost indicat acest fapt de către Tomailî. La moment nu are nici un titlul executoriu, nimeni nu înaintează pretenții. (...) Nu a văzut nici un ban din creditul luat.

În contextul declarațiilor depuse de către martorul Rîșcanu Veaceslav, instanța de judecată reține că le apreciază drept veridice, pertinente, utile și admisibile, administrate în conformitate cu legislația în vigoare, nefiind stabilite divergențe, care ar influența în mod substanțial fondul cauzei. Or, declarațiile acestui martor confirmă fără echivoc faptul că Tomailî Ivan l-a convins pe Rîșcanu Veaceslav de necesitatea contractării unui credit în folosul SRL „Amtarex&Co”, iar pentru a-l determina pe ultimul că nu va avea repercursiuni financiare și că-i va achita dobânzile și ratele creditului, i-a promis înregistrarea pe numele lui a unui apartament într-un bloc de construcție al SRL „Amtarex&Co”. În continuare, fiind încheiat contractul de credit ipotecar, sumă de bani pe care nu a primit-o Rîșcanu Veaceslav, dar Tomailî Ivan.

Suplimentar, instanța reține că martorul a depus declarații în ședința de judecată sub jurământ, fiind preîntâmpinat de răspunderea penală pentru depunerea declarațiilor false sau refuz de a da declarații.

Totodată, declarațiile martorului Rîșcanu Veaceslav coroborează cu declarațiile martorului Polizu Olga, care a declarat că „*nu are relații de rudenie cu inculpatul, a fost angajată la firma lui. A lucrat la compania lui Tomailî Ivan, în calitate de administrator aproximativ din anul 2002, în anul 2011 a depus cerere de concediere. El a deschis firma „Antarix”, firma se ocupa cu construcția blocurilor locative (...). La început a dorit să o pună șef contabil, dar a pus-o să fie administrator fără dorința sa, i-a zis sau acceptă sau se concediază, i-a zis să nu retrăiască o să fie totul bine, o să fie director*

mai mare. Toate facturile fiscale le semna ea, dar câteodată și el (...). ***A fost și a luat credit de la Banca de economii pentru construcția casei și nu numai un credit, nu ține minte câte credite au fost luate, posibil 2 sau 3. Toate creditele au fost luate de la aceeași bancă. Tomailî o chema la el, îi prezenta actele și îi zicea să plece la Banca de economii, îi zicea în care cabinet să se apropie, urma să semneze un act și să fie liberă. Nu vorbea cu nici o persoană care lucra la bancă, nu cunoștea pe nimeni. Creditul se punea în contul firmei, niciodată nu a primit suma cash. De aceste sume de bani era responsabil Tomailî Ivan și pentru repartizare, banii se transferau și pe conturile altor firme. Personal cu Rîșcanu Veaceslav nu este cunoscută, personal nu-l cunoaște, dar i-a văzut copia buletinului acestei persoane și a înțeles că pe numele lui tot urma să fie luat un credit, sau pentru gaj sau pentru procurarea unui apartament. Nu a fost împreună cu Rîșcanu Veaceslav la Banca de economii. Nu cunoaște dacă Veaceslav Rîșcanu a primit credit de la bancă. Nu cunoaște așa persoană ca Soltan Boris, nici familia nu-i este cunoscută, nu ține minte dacă a figurat familia dată pe careva acte. Nu ține minte ce a declarat la urmărirea penală, dar a spus adevărul și susține cele declarate. (...) Când mergea să semneze toate actele, le citea și după le semna. La fiecare firmă erau diferiți administratori, cum ar fi firma „Tomailî Argo”, administrator Tomailî Ivan, compania „Antorix”, administrator era ea, compania „Roman Plus”, administrator Vadim Sidorinca dacă nu se greșește, compania „Atarix”, administrator posibil era Tomailî Natalia (...)***”.

Având în vedere că martorul Polizu Olga a susținut declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale, care au fost depuse la un termen mai apropiat de la momentul comiterii faptei imputate lui Tomailî Ivan, instanța reține că potrivit procesului-verbal de audiere a martorului din 09 septembrie 2019, Polizu Olga a declarat că „ (...) ***Despre Rîșcanu Veaceslav, comunică că nu îl cunoaște personal, dar ține minte bine situația când a mers la „Banca de Economii”, pentru a semna careva acte, iar lui Rîșcanu în acea zi i-a fost acordat un credit pentru care ca gaj a fost pus un apartament din blocul de locuit care se construia pe adresa str. Grădina Botanică. Declară că, ca și în cazul ei, lui Rîșcanu nu i-au fost „de facto” eliberați acești bani ca credit, ei fiind beneficiari ai creditului doar pe acte (...)***”.

Totodată, vis-a-vis de creditul ipotecar pe acest episod, instanța apreciază drept pertinente declarațiile reprezentantului părții civile „Banca de economii” SA, în proces de lichidare, Cojuhari Oleg, care a declarat că „la Banca de Economii au beneficiat de credit următoarele persoane: Rîșcanu Veaceslav, (...), domnul Rîșcani a beneficiat de un contract de 1 347 547 lei, (...). După cum s-a constatat la etapa de urmărire penală, beneficiarul sumelor respective, a creditelor acordate a fost persoana fizică Tomailî Ivan (...)

Mai mult, instanța va pune la baza sentinței declarațiile martorului Caraman Lilia din 18 ianuarie 2013, care deși nu s-a prezentat în ședința de judecată, au fost citite, sub acest aspect urmând să fie indicate constatările Curții Europene a Drepturilor Omului, care în cauza *Văraru contra României*, pct. 39, a stabilit că, Curtea trebuie să stabilească importanța pe care au avut-o declarațiile martorilor în faza de urmărire penală asupra verdictului de vinovăție în cazul reclamantului și, în special, să examineze dacă aceste depoziții au constituit proba unică sau decisivă (Al-Khawaja și Tahery, citată anterior, pct. 131). În această privință, nu este suficient să se țină seama de ansamblul probelor examinate de instanțe, trebuie să se analizeze care sunt probele pe care se bazează efectiv condamnarea (*Tseber împotriva Republicii Cehe*, nr. 46203/08, pct. 54, 22 noiembrie 2012).

Prin urmare, având în vedere că declarațiile martorului Caraman Lilia, nu sunt proba decisivă la caz, dar totodată acestea coroborează cu declarațiile celorlalți martori audiați în ședința de judecată vis-a-vis de acest episod, urmează a fi puse la baza sentinței. Astfel, Caraman Lilia a declarat în cadrul urmăririi penale că „*cererile de solicitare a creditului din numele Rîșcanu Veaceslav, Calinicenco Valeri și Golban Tudor, i-au fost înmânate deja îndeplinite, de reprezentantul cu numele Alexandru (...)*”.

Subsecvent, instanța de judecată reține că potrivit raportului nr. ***** din 17 septembrie 2019 de analiză operațională, s-a stabilit, că Tomailî Ivan și rudele apropiate au gestionat/gestionează mai multe persoane juridice, prioritar în domeniul construcțiilor, care au beneficiat de mai multe credite la Banca de Economii. Cu referire la întreprinderea Amtarex & Co SRL, a fost fondator cu cota de 33% în perioada 06 noiembrie 2022-13 iunie 2007 și administrator în perioada 16 mai 2005-09 noiembrie 2007.

Totodată, instanța de judecată reține că de la „Banca de Economii” SA în proces de lichidare a fost ridicat dosarul de creditare pe numele Rîșcanu Veaceslav nr. ***** din 29 noiembrie 2011, iar conform pct. 3.1 din contractul de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011 este indicat că „*Creditul se va acorda de către Bancă în valuta prezentului contract (MDL), prin eliberarea în numerar conform la dispoziția Debitorului, în strictă conformitate cu destinația indicată la pct. 2.2.*”. Totodată, potrivit ordinului de eliberare a numerarului nr. 1 din 30 noiembrie 2011, se confirmă că de către „Banca de Economii” SA a fost eliberată suma de 1 347 504 lei, însă atât martorul Rîșcanu Veaceslav, precum și martorul Polizu Olga au declarat că Rîșcanu Veaceslav nu a primit de facto suma menționată, condiții în care denotă fără echivoc că suma dată a fost primită în numerar de Tomailî Ivan, în rezultatul acțiunilor intenționate prin escrocherie.

Instanța de judecată mai reține că în dosarul de creditare se află inclusiv

adeverința eliberată pe numele lui Rîșcanu Veaceslav, care potrivit raportului de expertiză nr. 26 din 22 februarie 2013, a fost stabilit, că impresiunea ștampilei de pe adeverința eliberată pe numele lui Rîșcanu Veaceslav (sigilat pe 50 file) la pag. 39, a fost aplicată cu ștampila SRL „Pasajelita”, monstrele de impresiuni ale căreia au fost prezentate pentru comparație deși martorul Rîșcanu Veaceslav în cadrul ședinței de judecată, sub jurământ a declarat că *„Nu a activat niciodată la Firma „Pasajelita” și nici nu știe ce este asta”*, condiții în care rezultă că adeverința dată a fost falsificată.

Având în vedere cele menționate, în contextul declarațiilor depuse de către martorii Rîșcanu Veaceslav și Polizu Olga pe acest episod, instanța de judecată le apreciază drept veridice, pertinente, utile și admisibile, administrate în conformitate cu legislația în vigoare, nefiind stabilite divergențe, care ar influența în mod substanțial fondul cauzei, considerente din care instanța apreciază ca neîntemeiată poziția apărătorului că ar exista divergențe între învinuirea formulată potrivit rechizitoriului pe acest episod și declarațiile martorilor, or având în vedere perioada de timp ce a trecut din momentul săvârșirii faptei pînă în prezent, pot apărea divergențe, însă în măsura în care divergențele sunt ne semnificative, iar declarațiile martorilor coroborează cu probele materiale, poziția apărătorului este neîntemeiată.

Astfel, instanța reține că, apreciază datele din mijloacele de probă scrise cercetate în cadrul ședinței de judecată ca pertinente, concludente și utile, care coroborează cu declarațiile martorilor, nu conțin divergențe esențiale, veridicitatea și legalitatea cărora nu a fost contestată de către partea apărării, considerente din care instanța le va pune la baza prezentei sentințe, fiind administrate în conformitate cu legislația în vigoare.

Cu referire la poziția apărătorului în interesele inculpatului, precum că în speță ar exista relații civile, urmează a fi reliefate următoarele aspecte, și anume că pentru delimitarea infracțiunii de escrocherie de un litigiu civil, urmează să se țină seama de statuările doctrinare și jurisprudențiale în această materie.

Astfel, la delimitarea nominalizată trebuie de luat în considerare că temeiul aplicării răspunderii în baza art. 190 din Codul penal, apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile. După cum a fost evidențiat în contextul de mai sus, sub incidența legii penale intră doar acele încălcări care demonstrează rea-voință și fraudă din partea făptuitorului. Nu se supune îndoielii faptul că atunci când făptuitorul își arogă funcții și calități pe care în realitate nu le are sau își asumă responsabilități financiare pe care nu intenționează să le execute, ducând persoana în eroare, precum a făcut și Tomailî Ivan, în acest caz, își demonstrează rea-voința în raport cu aceasta. Mai mult ca atât, pentru calificarea faptei în baza art. 190 din

Codul penal, nu au importanță metodele sub care se prezintă înșelăciunea vizavi de victimă.

Adițional celor expuse, se face referire și la unele repere din practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, potrivit cărora: „Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; *prezentarea, la încheierea tranzacției, a unor documente false; încheierea tranzacției în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.*”

Pe de altă parte, instanța urmărind consecvența statuărilor jurisprudențiale, menține poziția că, corect prin art. 1 din Protocolul nr. 4 la CEDO se menționează că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală. Totuși aplicabilitatea acestui articol din Protocol decade în cazul manifestării de către inculpat a relei voințe și a înșelăciunii persoanei la momentul încheierii relațiilor contractuale. Deci, art. 1 este limitat în aplicarea sa, de sintagma „pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație”. Astfel, din conținutul acestei norme se desprinde că, se interzice aplicarea pedepsei cu închisoarea, pentru neachitarea datoriilor, doar în cazul în care datoriile reies dintr-o obligație contractuală, adică incidența legii penale nu este interzisă dacă există alți factori care condiționează neonorarea obligațiilor contractuale.

Dacă debitorul acționează într-un mod fraudulos sau premeditat, articolul 1 nu interzice punerea sa sub detenție din aceste motive, chiar dacă ulterior se stabilește că debitorul se afla în imposibilitatea de a-și onora datoria.

Așadar, potrivit celor avute în vedere de Curtea Europeană în jurisprudența sa în materia dată, în cazul în care o persoană este deținută la cererea creditorului pentru neonorarea obligațiilor sale contractuale, din reavoință, într-un mod fraudulos sau premeditat, art. 1 din Protocolul nr. 4 nu va fi incident.

Pe cale de consecință, un alt aspect, considerat extrem de important de instanța de judecată, ce ține de delimitarea infracțiunii de escrocherie și încălcarea normelor de drept civil, se referă la: atitudinea făptuitorului față de

faptul transmiterii lui a bunurilor; și/sau prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

În acest context, se poate cu certitudine de afirmat, retrospectiv, că inculpatul chiar de la primele solicitări ale lui Rîșcanu Veaceslav despre achitarea creditelor, s-a eschivat de la onorarea obligațiilor, fapt rezultat indubitabil din declarațiile martorilor.

De altfel, anume comportamentul inculpatului și atitudinea acestuia față de executarea obligațiilor financiare asumate în raport cu părțile prejudiciate, prezintă relevanță pentru justa soluționare a acestei cauze. La caz, anume lipsa disponibilității efective și a intenției făptuitorului de a-și executa angajamentele, la momentul contractării creditelor și neexecutarea ulterioară a acestor angajamente, sunt elementele cheie, asupra cărora s-a trasat justa concluzie că acest comportament este subscris ilicitului penal.

Prin urmare, pe episodul de învinuire a lui Tomailă Ivan privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal, instanța reține cu privire la probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul ședinței de judecată, se constată că acestea sunt suficiente, pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, corectitudinea cărora nu poate fi pusă sub semnul întrebării, iar în ansamblu confirmă circumstanțele expuse în învinuirea adusă inculpatului Tomailă Ivan.

Cu referire la încadrarea juridică înaintată inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal (episodul cu Rîșcanu Veaceslav)

Instanța de judecată reține că, inculpatul ar fi atentat la *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute de art. 190 din Codul penal, care are un caracter complex, *obiectul juridic principal* al acestei infracțiuni formându-l relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar *obiectul juridic secundar* al escrocheriei îl constituie relațiile sociale cu privire la încrederea și buna-credință de care părțile trebuie să dea dovadă la încheierea și executarea unui act juridic.

Obiectul material al infracțiunii în cauză îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

În subsidiar, conform art. 459 alin. (5) (*art. 288 alin. (5) în red. Legii nr. 1125 din 13 iunie 2002*) din Codul civil, bunurile care nu sânt raportate la categoria de bunuri imobile, sânt considerate bunuri mobile, inclusiv *banii*, iar conform art. 455 (*art. 285 în red. Legii nr. 1125 din 13 iunie 2002*) din Codul civil, prin *bunuri* se consideră toate lucrurile susceptibile apropierii individuale sau colective și drepturile patrimoniale, lucrurile fiind obiectele corporale în raport cu care pot exista drepturi și obligații civile.

Prin urmare, obiectul material îl reprezintă mijloacele financiare obținute cu rea-credință și ilegal de la Banca de Economii SA în sumă de 1 347 504 lei, adică suma creditului obținut prin înșelăciune.

Cu referire la *victima* infracțiunii, aceasta este reprezentată de BC „Banca de economii”, în proces de lichidare, căreia i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în rezultatul acțiunilor inculpatului ca urmare a insistenței și convingerii față de Rîșcanu Veaceslav care a contractat creditul ipotecar în sumă de 1 347 504 lei, mijloacele financiare de facto fiind dobândite de Tomailî Ivan, circumstanțe care se atestă prin probele enunțate și o confirmă personal reprezentantul părții civile, fiind recunoscut oficial în acest sens.

Analizând *latura obiectivă* a componenței infracțiunii incriminate lui Tomailî Ivan, instanța de judecată subliniază că aceasta are următoarea structură: fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea adiacentă exprimată prin înșelăciune și/sau abuz de încredere; c) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; d) legătura de cauzalitate.

În acest mod, instanța reține că dobândirea ilicită a bunurilor rezultă din acțiunea de luare și impondere a victimei de bunul deținut în proprietatea sa, care potrivit acuzației se identifică în valoarea de 1 347 504 lei, care reprezintă valoarea creditului ipotecar conform contractului nr. ***** din 29 noiembrie 2011, ce a fost încheiat de Rîșcanu Veaceslav și care urma să fie transferat pe contul SRL „Amtarex& Co”, însă de facto, acești bani fiind transmiși în numerar lui Tomailî Ivan.

La rândul său, prin *înșelăciune* se înțelege dezinformarea conștientă a victimei care constă în prezentarea vădit falsă a realității sau trecerea sub tăcere a realității (*privind la marfă, contraprestație, utilizarea unor împrejurări, documente fictive etc.*) prin diferite metode și tehnici, care poate lua forma verbală sau scrisă, iar prin *abuzul de încredere* făptuitorul exploatează raporturile de încredere, care s-au stabilit între el și victimă, și de regulă acestea pot decurge din încheierea unor convenții de drept civil.

Urmările prejudiciabile invocate sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, a cărui mărime se valorifică în quantum bănesc, necesită să manifeste un caracter prejudiciabil pentru partea vătămată și să fie cuantificat exact, iar legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile trebuie să fie una dovedită prin probele administrate la faza de urmărire penală, cercetate în contradictoriu într-un proces judiciar, cât și nemijlocit administrate în ședință de judecată.

De asemenea, instanța reține proporțiile deosebit de mari ale

prejudiciului cauzat prin prisma prevederilor legale în vigoare la momentul emiterii sentinței în corespundere cu art. 10 din Codul penal, or, prin proporții deosebit de mari, conform art. 126 alin. (1¹) din Codul penal se consideră prejudiciul care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, adică peste 132 000 lei (3 300 lei), or potrivit Hotărârii Guvernului nr. 968 din 18.10.2010, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2011 a fost aprobat 3 300 de lei, întrunind aspectul cantitativ al circumstanței agravante reținute la caz, în condițiile în care la 29 noiembrie 2011, mijloacele bănești în cuantum de 1 347 504 lei depășesc această limită.

Cu referire la agravanta reținută, cu folosirea situației de serviciu, se menționează că prin „folosirea situației de serviciu” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului, și care sunt în limitele competenței sale de serviciu. În cazul faptelor de escrocherie, situația de serviciu este folosită pentru a sustrage bunurile.

În aceste cazuri, ca subiect al infracțiunii poate apare numai o persoană cu funcție de răspundere sau o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală.

La caz, Tomailî Ivan fiind gestionarul ÎM „Verde Mondial” SA, precum și fondator, conducător și beneficiar al SRL „Amtarex&Co”, a folosit situația de serviciu în vederea dobândirii mijloacelor financiare în mărimea creditului contractat de Rîșcanu Veaceslav de la Banca de Economii SA, condiții în care instanța apreciază că corect s-a reținut la calificare săvârșirea infracțiunii cu folosirea situației de serviciu.

Instanța reține că, escrocheria este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință, iar la caz, de către acuzarea de stat a fost stabilit în învinuirea adusă momentul și modul dispunerii de bunurile date de către inculpat, aspect indispensabil pentru calificarea faptei.

Cu referire la *latura subiectivă* se remarcă că infracțiunea de escrocherie este una intenționată, iar conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei (*dolus ex re*), adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, apreciate din ansamblul mijloacelor de probă administrate și a circumstanțelor de fapt și de drept cercetate în fața instanței, cu stabilirea obligatorie a prezenței sau nu a semnului obligatoriu manifestat prin scopul de cupiditate la săvârșirea infracțiunii.

Din punct de vedere al calității de *subiect* al infracțiunii, instanța statuează că acesta este reprezentat de persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani.

La caz, instanța atestă că inculpatul Tomailî Ivan a fost identificat prin extrasul din Registrul de Stat al Populației și este născut pe *****, nu se află la evidența medicului psihiatru și/sau narcolog și astfel întrunește semnele subiectului infracțiunii incriminate, la momentul săvârșirii infracțiunii având vârsta împlinită și fiind o persoană responsabilă.

Prin urmare, instanța ajunge la concluzia că prin acțiunile lui Tomailî Ivan, sunt întrunite integral elementele constitutive ale componenței de infracțiune analizate și ca rezultat instanța de judecată atestă faptul că probele examinate în cadrul cercetării judecătorești ca declarațiile martorilor cât și materialele cauzei penale cercetate în ședință de judecată, dovedesc incontestabil vinovăția lui Tomailî Ivan, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal.

Cu referire la învinuirea adusă lui Tomailî Ivan în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (3), 190 alin.(5) din Codul penal (episodul cu Golban Tudor)

În acest context, instanța de judecată reține că prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) din Codul de procedură penală și apreciindu-le în sensul art.101 alin.(1) din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, se constată că probele prezentate spre cercetare în cadrul ședinței de judecată de părți, în ansamblu, confirmă vinovăția lui Tomailî Ivan în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal.

Instanța reține că potrivit declarațiilor martorului Golban Tudor „(...) ***Prima dată a auzit de Tomailî Ivan prin intermediul internetului de la domnul Cucu Dumitru, când era procesul de insolvență. Atunci când oamenii se revoltau în proces. Cu Soltan Boris a făcut cunoștință în Ucraina la Liciovsk, anul nu-l ține minte, după care ceva timp el i-a propus de lucru în Chișinău la flaiere.(...) Domnul Boris i-a propus să scrie apartamentul pe dânsul (pe martor), din motiv că el dorea să procure apartament, dar să nu știe familia lui, ca în caz de ceva nu se v-a întâmpla nimic, el a fost de-acord. Apartamentul a fost luat prin bancă, i-a zis să se adreseze la oficiu de pe *****, de acolo s-a dus la bancă cu băiatul care i l-a dat, i se pare că se numea Alexei, a fost la Banca de economii. I-au dat contract, s-a semnat și i-a pus apartamentul pe el, actele rămăsesse la dânsul. La Banca de economii a prezentat buletinul și certificatul de studii, dar el l-a prezentat nu avea certificatul de studii și urma să-l aducă mai târziu, nu l-a prezentat pe urmă. Lui Alexei nu i-a prezentat ce fel de certificat are sau careva adevărată. După aceasta a aflat că erau falsificate datele de la procuror, la bancă nu a dovedit să citească contractul din motiv că i-a dat să semneze deodată.***

A menționat că *nu-i este cunoscută așa persoană ca Selticagro, nici nu a activat la așa firmă niciodată. Creditul a fost luat în sumă de un milion opt sute și ceva mii, pe atunci i se pare că era echivalent la 95 000 euro. După ce a semnat acest contract nu s-a întâlnit cu domnul Soltan, doar prin telefon a vorbit.* După 2 luni îl suna banca să achite creditul, și de atunci a pierdut toată legătura cu el. În contract era scris că avea studii superioare și îl sunau de la bancă să le ducă certificatul de studii superioare. *El atunci l-a sunat pe Soltan să achite, el i-a zis să nu-și facă griji că achită tot el, după aceasta nu i-a răspuns la telefon, era în afara ariei de acoperire. Acel apartament care s-a procurat era pe str. Lev Tolstoi, nr. 84* dacă nu se greșește, în spate la Maraton. (...) *Nu a depus plângere în privința lui Boris Soltan, din motiv că când a fost la Procuratura i-a zis că ultimul este decedat, în privința lui Tomailî Ivan nu a depus plângere din motiv că nu îl cunoaște.* A menționat că a fost acționat de bancă în instanța de judecată pentru acest credit. *Nu a beneficiat de acest credit, nu a luat nici un leu, banii erau transferați deodată la compania de construcție (...).*

Subsecvent, declarațiile martorului Golban Tudor sub aspectul adevărului și certificatului eliberate de SRL „Serticagro”, care au fost prezentate la Banca de Economii SA în vederea contractării creditului ipotecar, documente care s-au constatat a fi false, coroborează cu declarațiile martorului Derenji Liubovi, care a declarat că *„nu are relații de rudenie cu inculpatul, nu cunoaște așa persoană ca Tomailî Ivan. În anul 2011, a avut câteva firme, a lucrat în calitate de contabil șef la SRL „Selticagro” (...). La urmărirea penală i-a fost prezentată o adeverință care era desenat cu creion simplu cu un tabel care era completat de mână. Ea personal așa gen de adeverință nu emitea, deoarece este un tip de adeverință mai veche. Nu cunoaște dacă Gac Simion se cunoștea cu Tomailî Ivan. Nu cunoaște așa firmă cu denumirea „Tivalicom” (...). Adeverința care i-a fost prezentată la urmărirea penală nu avea semnăturile sale, tot în această adeverință era aplicată ștampila firmei lor. La acel moment în această firmă activau 2 persoane, directorul care avea salariul de 1 200 lei și ea care avea salariul de 600 lei, iar despre faptul că careva persoane primeau 522 000 lei, nu cunoaște nimic”.*

Totodată, declarațiile martorului Derenji Liubovi coroborează și sub aspectul presupusei „eliberări” a certificatului, adevărului de conducerea SRL „Seriagro” se completează prin declarațiile martorului Gac Simion, care a menționat că *„ Cu Tomailî erau prieteni, cunoscuți cu familiile, a încercat împreună cu Tomailî să facă o afacere. A menționat că în anul 2011, era directorul a 3 firme, Firma „Setiagro” îi este cunoscută, deoarece era director (...). Nu cunoaște așa persoană ca Golban Fiodor, în anul 2011, nu a avut așa colaborator al firmei. Pe perioada anului 2011, acces la ștampile*

avea doar el. Poate să spună că la urmărirea penală i-a fost prezentată o adeverință cu ștampilă a firmei și cu semnătura care nu îi aparținea, dar vrea să comunice că el cu Tomailî erau în relații bune, ieșeau în localuri, de multe ori pleca la el în oficiu cu diferite întrebări, el avea un diplomat în care a avut și foi curate cu ștampile aplicate a firmei, menționează că Tomailî Ivan cu ușurință putea să scoată aceste foi din diplomat. Tomailî nu i-a zis că s-a folosit cândva de aceste foi (...). Când ieșea cu Tomailî, nu i-a zis acestuia că deține aceste foi cu ștampila firmei. Nu l-a surprins niciodată pe Tomailî, căutând ceva în geanta sa. (...) Avea certificate doar ștampilate, deoarece semnătura o pune el personal de fiecare dată (...)”.

Sub aspectul companiei pe contul căreia a menționat martorul Golban Tudor că a fost transferată suma creditului, se reține că potrivit materialelor dosarului de credit ce au fost ridicate de la Banca de Economii SA, fiind anexate la dosar, în special potrivit pct. 3.2 din contractul de credit nr.***** „transferurile bănești în conformitate cu condițiile prezentului contract se efectuează în baza dispozițiilor de plată ale debitorului”, iar potrivit aceluiași contract este debitor „Tivali-Com” SRL în persoana directorului Alexeev Alexandru. În continuare, conform ordinului de plată nr. 1 din 30 noiembrie 2011, se confirmă că suma de 1 852 880 lei, fiind indicat ca plătitor Golban Tudor a fost transferată pe contul beneficiarului „Tivali-Com” SRL, destinația plății fiind „acordarea credit conform contract de credit nr. ***** din 29 noiembrie 2011 pentru procurarea apartamentului nr. ***** de la Tivali-Com SRL”.

Potrivit raportului nr. ***** din 17 septembrie 2019 de analiză operațională, s-a stabilit, că în lista persoanelor juridice apropiate membrilor familiei Tomailî, se include SRL „Tivali-com”, al cărui fondator 100% și conducător în perioada dată era Tomailî Natalia.

Prin urmare, având în vedere probele menționate supra, se dovedește că Tomailî Ivan a comis în calitate organizator infracțiunea de escrocherie prevăzută la art. 190 alin. (5) din Codul penal, și anume având scopul de a însuși mijloace bănești din contul Băncii de Economii SA, prin intermediul lui Soltan Boris, care a făcut cunoștință cu Golban Tudor, căruia i-a oferit de muncă, ulterior l-a convins să contracteze un credit bancar, prin înșelăciune și abuz de încredere promițându-i înregistrarea temporară pe numele său a unui apartament. Prin urmare, la 29 noiembrie 2011, Golban Tudor fiind dus în eroare de Soltan Boris, la indicația lui Tomailî Ivan în oficiul BC „Banca de Economii” SA a prezentat adeverința și certificatul eliberate de conducerea SRL „Serticagro”, care de facto, precum rezultă din declarațiile martorilor Gac Simion și Dermenji Liubov nu au fost eliberate de SRL „Serticagro”, însă având posibilitatea reală doar Tomailî Ivan de a obține foi cu ștampila

companiei. Declarațiile martorilor sus menționați, coroborează cu concluziile raportului de expertiză nr.16, 17 din 05 februarie 2013, conform căreia impresiunea ștampilei de pe adeverința de salariat nr. 23 noiembrie 2011, eliberată pe numele lui Golban Tudor a fost aplicată cu ștampila SRL „Selticagro”, mostrele de impresiuni ale căreia s-au prezentat la expertiză.

La fel s-a stabilit, că semnătura contra mențiunii „Director” din actul în litigiu, adeverința de salariat din 23 noiembrie 2011, eliberată pe numele Golban Tudor, *nu a fost executată de către numitul Gak Simion, ci de o altă persoană, prin imitarea din memorie semnăturii autentice a titularului.*

La fel s-a stabilit, că semnătura contra mențiunii „Contabil-șef” din actul în litigiu, adeverința de salariat din 23 noiembrie 2011, eliberată pe numele Golban Tudor, *nu a fost executată de către numita Dermenji Liubovi, ci de o altă persoană, prin imitarea din memorie a semnăturii autentice a titularului.*

În continuare, Golban Tudor a semnat la bancă mai multe acte, fără a lua cunoștință, în rezultat contractând un credit ipotecar în sumă de 1 852 850 lei sumă care a fost transferată pe contul companiei SRL „Tivali Com”, al cărui beneficiar real s-a constatat că este familia lui Tomailî Ivan, iar în rezultatul acțiunilor ilicite ale lui Tomailî Ivan, a fost cauzat BC „Banca de Economii” SA un prejudiciu Material în proporții deosebit de mari, în suma creditului nerambursat și anume de 1 852 850 lei.

Prin urmare, pe episodul de învinuire a lui Tomailî Ivan privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal, instanța reține cu privire la probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul ședinței de judecată, se constată că acestea sunt suficiente, pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, corectitudinea cărora nu poate fi pusă sub semnul întrebării, iar în ansamblu confirmă circumstanțele expuse în învinuirea adusă inculpatului Tomailî Ivan.

Cu referire la încadrarea juridică înaintată inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal (episodul cu Golban Tudor)

Instanța de judecată reține că, inculpatul ar fi atentat la *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute de art. 190 din Codul penal, care are un caracter complex, *obiectul juridic principal* al acestei infracțiuni formându-l relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar *obiectul juridic secundar* al escrocheriei îl constituie relațiile sociale cu privire la încrederea și buna-credință de care părțile trebuie să dea dovadă la încheierea și executarea unui act juridic.

Obiectul material al infracțiunii în cauză îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Prin urmare, obiectul material îl reprezintă mijloacele financiare obținute cu rea-credință și ilegal de la Banca de Economii SA în sumă de 1 852 850 lei, adică suma creditului contractat de Golban Tudor, prin înșelăciune. Mijloacele bănești nominalizate fiind transferate pe contul SRL „Tivali Com”, beneficiarul real al cărei entități fiind familia lui Tomailî Ivan.

Cu referire la *victima* infracțiunii, aceasta este reprezentată de BC „Banca de economii”, în proces de lichidare, căreia i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă de 1 852 850 lei, mijloacele financiare care în rezultatul acțiunilor ilicite a lui Tomailî Ivan au fost transferate pe contul SRL „Tivali Com” beneficiarul real al acestei entități fiind familia lui Tomailî Ivan, circumstanțe care se atestă fără echivoc prin probele enunțate și o confirmă personal reprezentantul părții civile, fiind recunoscut oficial în acest sens.

Analizând *latura obiectivă* a componenței infracțiunii incriminate lui Tomailî Ivan, instanța de judecată subliniază că aceasta are următoarea structură: fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea adiacentă exprimată prin înșelăciune și/sau abuz de încredere; c) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; d) legătura de cauzalitate.

În acest mod, instanța reține că dobândirea ilicită a bunurilor rezultă din acțiunea de luare și im posedare a victimei de bunul deținut în proprietatea sa, care potrivit acuzației se identifică în valoarea de 1 852 850 lei, care reprezintă valoarea creditului ipotecar, ce a fost încheiat de Golban Tudor și care a fost transferat pe contul SRL „Tivali Com” beneficiar al acestei entități fiind familia lui Tomailî Ivan.

La rândul său, prin *înșelăciune* se înțelege dezinformarea conștientă a victimei care constă în prezentarea vădit falsă a realității sau trecerea sub tăcere a realității (*privind la marfă, contraprestație, utilizarea unor împrjurări, documente fictive etc.*) prin diferite metode și tehnici, care poate lua forma verbală sau scrisă, iar prin *abuzul de încredere* făptuitorul exploatează raporturile de încredere, care s-au stabilit între el și victimă, și de regulă acestea pot decurge din încheierea unor convenții de drept civil.

Urmările prejudiciabile invocate sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, a cărui mărime se valorifică în quantum bănesc, necesită să manifeste un caracter prejudiciabil pentru partea vătămată și să fie cuantificat exact, iar legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile trebuie să fie una dovedită prin probele administrate la faza de urmărire penală, cercetate în contradictoriu într-un proces judiciar, cât și nemijlocit administrate în ședință de judecată.

De asemenea, instanța reține proporțiile deosebit de mari ale prejudiciului cauzat prin prisma prevederilor legale în vigoare la momentul emiterii sentinței în corespundere cu art. 10 din Codul penal, or, prin proporții deosebit de mari, conform art. 126 alin. (1¹) din Codul penal se consideră prejudiciul care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, adică peste 132 000 lei (3 300 lei), or potrivit Hotărârii Guvernului nr. 968 din 18.10.2010, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2011 a fost aprobat 3 300 de lei, întrunind aspectul cantitativ al circumstanței agravante reținute la caz, în condițiile în care la 29 noiembrie 2011, mijloacele bănești în cuantum de 1 852 850 lei depășesc această limită.

Cu referire la agravanta reținută, cu folosirea situației de serviciu, se menționează că prin „folosirea situației de serviciu” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului, și care sunt în limitele competenței sale de serviciu. În cazul faptelor de escrocherie, situația de serviciu este folosită pentru a sustrage bunurile.

În aceste cazuri, ca subiect al infracțiunii poate apare numai o persoană cu funcție de răspundere sau o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală. Persoanele, care nu dispun de atribuții de serviciu, dar au luat parte la sustragere împreună cu subiecții speciali indicați, trebuie să fie trași la răspundere nu în calitate de coautori, ci în calitate de *organizatori*, instigatori sau complici ai persoanei care-și folosește situația de serviciu.

La caz, Tomailă Ivan instanța apreciază că corect s-a reținut la calificare săvârșirea infracțiunii cu folosirea situației de serviciu, în calitate de organizator.

Instanța reține că, escrocheria este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință, iar la caz, de către acuzarea de stat a fost stabilit în învinuirea adusă momentul și modul dispunerii de bunurile date de către inculpat, aspect indispensabil pentru calificarea faptei.

Cu referire la *latura subiectivă* se remarcă că infracțiunea de escrocherie este una intenționată, iar conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei (*dolus ex re*), adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, apreciate din ansamblul mijloacelor de probă administrate și a circumstanțelor de fapt și de drept cercetate în fața instanței, cu stabilirea obligatorie a prezenței sau nu a semnului obligatoriu manifestat prin scopul de cupiditate la săvârșirea infracțiunii.

Din punct de vedere al calității de *subiect* al infracțiunii, instanța

statuează că acesta este reprezentat de persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani.

La caz, instanța atestă că inculpatul Tomailî Ivan, la momentul săvârșirii infracțiunii având vârsta împlinită și fiind o persoană responsabilă.

Totodată, instanța reține că Tomailî Ivan pe acest episod a acționat în calitate de organizator. În acest sens, potrivit art. 42 alin. (3) din Codul penal, organizator este persoana care a organizat săvârșirea unei infracțiuni sau a dirijat realizarea ei, precum și persoana care a creat un grup criminal organizat sau o organizație criminală ori a dirijat activitatea acestora.

Potrivit declarațiilor martorilor care coroborează cu probele materiale administrate în prezenta cauză s-a constatat că Tomailî Ivan a organizat săvârșirea infracțiunii prin intermediul persoanei de încredere Soltan Boris.

Astfel, instanța ajunge la concluzia că prin acțiunile lui Tomailî Ivan, sunt întrunite integral elementele constitutive ale componentei de infracțiune analizate și ca rezultat instanța de judecată atestă faptul că probele examinate în cadrul cercetării judecătorești ca declarațiile martorilor cât și materialele cauzei penale cercetate în ședință de judecată, dovedesc incontestabil vinovăția lui Tomailî Ivan, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal.

Cu referire la învinuirea adusă lui Tomailî Ivan în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (3), 190 alin.(5) din Codul penal (episodul cu Calinicenco Valeri)

Fiind apreciate în cumul probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședință de judecată se constată că acestea sunt pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, dovedind *dincolo de orice dubiu rezonabil* vinovăția lui Tomailî Ivan, în comiterea infracțiunii incriminate și anume escrocheria exprimată prin: *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu, săvârșite în proporții deosebit de mari.*

În acest context, instanța de judecată remarcă că, deși inculpatul Tomailî Ivan nu s-a prezentat în instanța de judecată, fiind dispusă examinarea cauzei penale în lipsa acestuia, infracțiunea incriminată acestuia pe baza episodului cu Calinicenco Valeri și-au găsit confirmarea, după cum urmează.

Instanța de judecată reține drept pertinente, urmând să fie puse la baza sentinței de condamnare, următoarele probe:

Declarațiile martorului Calinicenco Valeriu, care a declarat că „(...) Nemijlocit cu Tomailî nu sunt cunoscuți. În anul 2012-2013, **Soltan Boris l-a rugat să i-a credit pe numele său cu condiția că el v-a achita în fiecare lună. După care a fost la bancă, a înregistrat creditul, banii i-au fost transferați la firma lui Tomailî Ivan, nu ține minte cum se numește firma lui Tomailî, a luat**

*credit de la Banca de Economii ce se află pe *****, în gaj nu a lăsat nimic. Pe numele său Boris nu a înregistrat nici un apartament. Suma creditului era de un milion trei sute lei. Creditul l-a scris pe numele său cu privire la procurarea unui apartament, banii nu i-au fost transferați lui, dar direct la firma lui Tomailî. Pentru firma lui Tomailî nu a semnat careva acte. (...) Sultan l-a ajutat la aranjarea serviciului și i-a eliberat certificat de salariat. Apartamentul nu a fost procurat, el nu a avut nevoie de apartament, Boris i-a zis că dorește să facă cadou soției și după ce v-a fi achitat integral să fie scris pe numele lui acest apartament. Boris aproximativ 3 luni a achitat creditul, ulterior a fost contactat de la bancă ca să achite creditul. A încercat să îl contacteze pe Boris, însă Boris a dispărut, nu era pe rețea și nu l-a mai văzut. Boris a mers cu el până la bancă, dar nu a intrat în bancă. Acesta i-a comunicat unde să se apropie la bancă, dacă nu se greșește la etajul 3. În timpul dat nu lucra la „Propan Lux”, poate oficial l-a aranjat la serviciu că avea și datele de la buletinul său. La acel moment nu a avut așa salariu în sumă de 409 800 lei. La urmărirea penală a zis adevărul. Atunci a dat declarații reale, au fost mai proaspete (...). Nu îl cunoștea cine era Tomailî, nu s-a văzut cu el, a aflat despre el doar când s-au început judecățile cu acțiunile civile. În acte figura firma lui Tomailî. Pe Tomailî după ce a aflat despre el la ședințele de judecată, personal nu l-a contactat. La bancă i-a zis că banii se duc pe contul firmei de construcție, nu ține minte numele, prenumele persoanei care i-a comunicat. Soltan nu i-a comunicat că acționează din numele lui Tomailî. Avea încredere în Soltan Boris, credea că probleme nu v-a fi și nu a intrat în detalii. Nu s-a discutat că acest credit este pentru Tomailî (...).”*

Subsecvent, având în vedere că martorul Calinicenco Valeri a susținut declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale, menționând că au fost mai proaspete, instanța consideră oportun de a face trimitere la declarațiile depuse de acesta la 18 mai 2020, potrivit cărora a menționat că „ (...) a fost acționat în judecată de bancă. La citarea administratorului de insolvabilitate, numele nu-l ține minte, a participat la adunările acestuia cu proprietarii apartamentelor din blocul în care era apartamentul înregistrat pe numele său, acolo a aflat de faptul că beneficiarul apartamentului era Tomailî Ivan. Așa și-a dat seama, că „stăpînul” la care făcea referire Soltan Boris, era Tomailî Ivan. Declară că nu avut nici un beneficiu din acest credit și nu a luat creditul. La bancă i s-a spus ca să semneze pentru ca banii să fie transferați la compania de construcții”.

Subsecvent, urmează a fi reținute declarațiile martorului Caraman Lilia depuse în cadrul urmăririi penale și citite în ședința de judecată, care a declarat că „ cererile de solicitare a creditului din numele Rîșcanu Veaceslav,

Calinicenco Valeri și Golban Tudor, i-au fost înmânate deja îndeplinite, de reprezentantul cu numele Alexandru, aceste acte le-a transmis în anticameră pentru înregistrare”, din declarațiile depuse rezultă că a fost parcursă o procedură similară vis-a-vis de acordarea celor 3 credite. Totodată, martorul dat a mai menționat că „(...) **domnul Alexandr, acesta din urmă anterior a mai fost la Bancă în calitate de reprezentant al companiei de construcții „Tomailî-Argo”**”.

Totodată, vis-a-vis de firma pe contul căreia a fost transferată suma creditului, se rețin declarațiile martorului Polizu Olga, care a declarat că **„inițial era firma „Tomailî Argo”, ulterior au fost deschise mai multe companii, erau mai mulți administratori la aceste companii, (...) la firma „Romanta Plus” era administrator Sidorencu Vadim dacă nu greșeste (...)”**,

Potrivit declarațiilor reprezentantul părții civile „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare, Cojuhari Oleg, a declarat că „ (...) la Banca de Economii au beneficiat de credit următoarele persoane: Rîșcanu Veaceslav, Calinicenco Valerii, Golban Tudor. Respectiv contractele au fost ipotecare, domnul Rîșcani a beneficiat de un contract de 1 347 547 lei, **Calinicenco de 1 353 936**, Golban Tudor conform contractului a beneficiat de credit de 1 852 850 lei. (...) După cum s-a constatat la etapa de urmărire penală, **beneficiarul sumelor respective, a creditelor acordate a fost persoana fizică Tomailî Ivan, ultimul folosind persoanele beneficiare de credit la bancă invocând inițial un alt scop de eliberarea a creditului destinația fiind de facto în interesele inculpatului Tomailî Ivan (...)”**.

Totodată, instanța reține că potrivit dosarului de creditare în privința lui Calinicenco Valeri Alexandr ridicat de la SA „Banca de Economii” se atestă că

Cu referire la certificatul și adeverința eliberate de SRL „Protan-Lux” prezentate la BC „Banca de Economii”, pe numele lui Calinicenco Valeri, se reține că potrivit raportului de expertiză nr. 07 din 25 ianuarie 2013, a fost stabilit, că impresiunea ștampilei de pe adeverința eliberată pe numele lui Calinicenco Valeriu, care se află la dosarul de creditare a lui Calinicenco Valeriu (sigilat pe 52 file) la pag. 33, a fost aplicată cu ștampila SRL „Protan Lux”, mostrele de impresiuni ale căreia au fost prezentate pentru comparație, în pofida acestui fapt conform notelor informative privind salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților și privind impozitul pe venit reținut din aceste plăți se reține că nu figurează Calinicenco Valeri că ar fi fost angajat în cadrul SRL „Protan Lux” și nici că ar fi fost efectuate plăți de către patron în folosul angajatului, circumstanțe prin care se atestă falsificare actele prezentate.

Subsecvent, potrivit ordinului de plată din dosarul de creditare pe numele lui Calinicenco Valeri, ridicat de la BC „Banca de Economii” SA se atestă că

suma creditului contractat de Calinicenco Valeri, în mărime de 1 353 936 lei, a fost transferată pe contul beneficiarului Romanta Plus, al cărui beneficiar este Tomailî Ivan după cum rezultă din declarațiile martorului Calinicenco Valeri, dar și cum se atestă potrivit declarațiilor Polizu Olga care a relatat că aceasta ar fi una dintre companiile deschise ulterior de Tomailî Ivan, care aveau diferiți administratori.

Cu referire la încadrarea juridică înaintată inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal (episodul cu Calinicenco Valeri)

Instanța de judecată reține că, inculpatul ar fi atentat la *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute de art. 190 din Codul penal, care are un caracter complex, *obiectul juridic principal* al acestei infracțiuni formându-l relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar *obiectul juridic secundar* al escrocheriei îl constituie relațiile sociale cu privire la încrederea și buna-credință de care părțile trebuie să dea dovadă la încheierea și executarea unui act juridic.

Obiectul material al infracțiunii în cauză îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Prin urmare, obiectul material îl reprezintă mijloacele financiare obținute cu rea-credință și ilegal de la Banca de Economii SA în sumă de 1 353 936 lei, adică suma creditului contractat de Calinicenco Valeri, prin înșelăciune. Mijloacele bănești nominalizate fiind transferate pe contul SRL „Romanta Plus”, beneficiarul real al cărei entități fiind familia lui Tomailî Ivan.

Cu referire la *victima* infracțiunii, aceasta este reprezentată de BC „Banca de economii”, în proces de lichidare, căreia i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă de 1 353 936 lei, mijloacele financiare care în rezultatul acțiunilor ilicite a lui Tomailî Ivan au fost transferate pe contul SRL „Romanta Plus” beneficiarul real al acestei entități fiind familia lui Tomailî Ivan, circumstanțe care se atestă fără echivoc prin probele enunțate și o confirmă personal reprezentantul părții civile și martorii audiați.

Analizând *latura obiectivă* a componenței infracțiunii incriminate lui Tomailî Ivan, instanța de judecată subliniază că aceasta are următoarea structură: fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea adiacentă exprimată prin înșelăciune și/sau abuz de încredere; c) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; d) legătura de cauzalitate.

În acest mod, instanța reține că dobândirea ilicită a bunurilor rezultă din

acțiunea de luare și impondere a victimei de bunul deținut în proprietatea sa, care potrivit acuzației se identifică în valoarea de 1 353 936, care reprezintă valoarea creditului ipotecar, ce a fost încheiat de Calinicenco Valeri și care a fost transferat pe contul SRL „Romanta Plus” beneficiar al acestei entități fiind familia lui Tomailă Ivan.

La rândul său, prin *înșelăciune* se înțelege dezinformarea conștiință a victimei care constă în prezentarea vădit falsă a realității sau trecerea sub tăcere a realității (*privind la marfă, contraprestație, utilizarea unor împrejurări, documente fictive etc.*) prin diferite metode și tehnici, care poate lua forma verbală sau scrisă, iar prin *abuzul de încredere* făptuitorul exploatează raporturile de încredere, care s-au stabilit între el și victimă, și de regulă acestea pot decurge din încheierea unor convenții de drept civil.

Urmările prejudiciabile invocate sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, a cărui mărime se valorifică în quantum bănesc, necesită să manifeste un caracter prejudiciabil pentru partea vătămată și să fie cuantificat exact, iar legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile trebuie să fie una dovedită prin probele administrate la faza de urmărire penală, cercetate în contradictoriu într-un proces judiciar, cât și nemijlocit administrate în ședință de judecată.

De asemenea, instanța reține proporțiile deosebit de mari ale prejudiciului cauzat prin prisma prevederilor legale în vigoare la momentul emiterii sentinței în corespundere cu art. 10 din Codul penal, or, prin proporții deosebit de mari, conform art. 126 alin. (1¹) din Codul penal se consideră prejudiciul care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, adică peste 132 000 lei (3 300 lei), or potrivit Hotărârii Guvernului nr. 968 din 18.10.2010, quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2011 a fost aprobat 3 300 de lei, întrunind aspectul cantitativ al circumstanței agravante reținute la caz, în condițiile în care la 29 noiembrie 2011, mijloacele bănești în quantum de 1 353 936 lei depășesc această limită.

Cu referire la agravanta reținută, cu folosirea situației de serviciu, se menționează că prin „folosirea situației de serviciu” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului, și care sunt în limitele competenței sale de serviciu. În cazul faptelor de escrocherie, situația de serviciu este folosită pentru a sustrage bunurile.

În aceste cazuri, ca subiect al infracțiunii poate apare numai o persoană cu funcție de răspundere sau o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală. Persoanele, care nu dispun de atribuții de serviciu, dar au luat parte la sustragere împreună cu subiecții speciali indicați, trebuie să fie trași la răspundere nu în calitate de coautori, ci

în calitate de *organizatori*, instigatori sau complici ai persoanei care-și folosește situația de serviciu.

La caz, Tomailî Ivan instanța apreciază că corect s-a reținut la calificare săvârșirea infracțiunii cu folosirea situației de serviciu, în calitate de organizator.

Instanța reține că, escrocheria este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință, iar la caz, de către acuzarea de stat a fost stabilit în învinuirea adusă momentul și modul dispunerii de bunurile date de către inculpat, aspect indispensabil pentru calificarea faptei.

Cu referire la *latura subiectivă* se remarcă că infracțiunea de escrocherie este una intenționată, iar conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei (*dolus ex re*), adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, apreciate din ansamblul mijloacelor de probă administrate și a circumstanțelor de fapt și de drept cercetate în fața instanței, cu stabilirea obligatorie a prezenței sau nu a semnelor obligatoriu manifestat prin scopul de cupiditate la săvârșirea infracțiunii.

Din punct de vedere al calității de *subiect* al infracțiunii, instanța statuează că acesta este reprezentat de persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani.

La caz, instanța atestă că inculpatul Tomailî Ivan, la momentul săvârșirii infracțiunii având vârsta împlinită și fiind o persoană responsabilă.

Totodată, instanța reține că Tomailî Ivan pe acest episod a acționat în calitate de organizator. În acest sens, potrivit art. 42 alin. (3) din Codul penal, organizator este persoana care a organizat săvârșirea unei infracțiuni sau a dirijat realizarea ei, precum și persoana care a creat un grup criminal organizat sau o organizație criminală ori a dirijat activitatea acestora.

Potrivit declarațiilor martorilor care coroborează cu probele materiale administrate în prezenta cauză s-a constatat că Tomailî Ivan a organizat săvârșirea infracțiunii prin intermediul persoanei de încredere Soltan Boris.

Astfel, instanța ajunge la concluzia că prin acțiunile lui Tomailî Ivan, sunt întrunite integral elementele constitutive ale componentei de infracțiune analizate și ca rezultat instanța de judecată atestă faptul că probele examinate în cadrul cercetării judecătorești ca declarațiile martorilor cât și materialele cauzei penale cercetate în ședință de judecată, dovedesc incontestabil vinovăția lui Tomailî Ivan, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal.

Cu privire la pedeapsa penală

Potrivit art. 24 alin. (2) din Codul de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât cele prevăzute de lege.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

La individualizarea judiciară a pedepsei ce se va aplica instanța va avea în vedere dispozițiile art. art. 7, 75 din Codul penal, respectiv: modalitatea și împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, gradul de pericol social mediu al faptei săvârșite, de împrejurările în care a fost comisă fapta, dar și circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

În conformitate cu art.61 alin.(1) și (2) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Concomitent, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța remarcă că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De altfel, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În concordanță, instanța consideră că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

În aceste sens, instanța de judecată menționează că scopul pedepsei penale nu este ca aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că pedeapsa nu trebuie privită ca „prețul” pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se ca statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății, inclusiv prin prisma principiilor proporționalității și cel al echității lor.

Instanța concluzionează că sentința de condamnare în prezenta cauză penală va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpat, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale statului sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

În cadrul individualizării pedepsei, instanța de judecată ține cont și de regula nr.6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (*adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri*), potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia”.

Din examinarea textului de lege invocat, rezultă că aceste criterii sunt obligatorii și trebuie avute în vedere în procesul de stabilire și aplicare a pedepsei.

Cât privește săvârșirea infracțiunilor în formă agravată prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal (versiune în vigoare la data săvârșirii faptelor), prevederi care urmează a fi aplicate la caz, se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Astfel, conform art.16 din Codul penal, atestă că infracțiunea, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave comise cu intenție.

Instanța de judecată reține că infracțiunea comisă de către inculpatul Tomailî Ivan fac parte din capitolul infracțiunilor contra patrimoniului, care atentează la una din valorile fundamentale – relațiile sociale cu privire la

posesia asupra bunurilor mobile.

Totodată, instanța de judecată reține că Tomailî Ivan a comis infracțiunea în lipsa circumstanțelor agravante și/sau atenuante prevăzute de art. 76 și 77 din Codul penal.

Concomitent, temeiuri pentru liberarea inculpatului Tomailî Ivan de răspundere penală conform prevederilor art. 53 din Codul penal nu au fost stabilite.

Concomitent, la stabilirea pedepsei, instanța reține pericolul social al infracțiunii săvârșite, or reieșind din acțiunile ilicite ale inculpatului a fost violat dreptul persoanei la protecția proprietății sale și libertatea de a dispune de bunurile sale conform propriei dispoziții.

Pe cale de consecință, instanța evidențiază că în procesul judiciar, procurorul a solicitat tragerea la răspundere penală prin aplicarea în privința acestuia a unei pedepse sub forma închisorii, în privința căreia apărătorul a obiectat și a solicitat achitarea inculpatului sau reîncadrarea juridică a acțiunilor acestuia.

În acest mod, reieșind din opiniile participanților la proces, a materialelor dosarului penal și din cele nominalizate *supra*, instanța consideră că o pedeapsă care ar justifica cu adevărat scopul legii penale în acest caz, care ar contribui la corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni de către condamnat este aplicarea unei pedepse sub forma închisorii, după cum urmează:

- în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal (episodul cu Rîșcanu Veaceslav), pe un termen **de 9 ani închisoare**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani;
- în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal (episodul cu Golban Tudor), pe un termen **de 9 ani închisoare**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani;
- în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal (episodul cu Calinicenco Valeri), pe un termen **de 9 ani închisoare**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani.

Pedeapsa aplicată în acest caz ca fi una echitabilă în raport cu infracțiunile săvârșite și în același timp nu va genera sentimente de nedreptate, dar va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale statului sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Totodată, instanța reține că inculpatul întrunește condițiile impuse de

legislația în vigoare în vederea alegerii unei pedepse cu aflarea în detenție pe termenul solicitat de acuzator și anume reieșind din prezența circumstanțelor atenuante expuse *supra*.

În subsidiar, raportat la conduita inculpatului dovedită pe întreg parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești, acesta eschivându-se direct de la prezentarea în faza de urmărire penală, dar și în instanță, la atitudinea față de faptele comise, dar și luând în considerație faptul că acesta anterior nu a fost judecat, a comis infracțiunea în lipsa circumstanțelor agravante și atenuante, dar și faptul că în aceeași perioadă a comis 3 infracțiuni de același tip, circumstanțe care permit instanței de a concluziona și faptul că corectarea și reeducarea lui Tomailî Ivan este posibilă doar aplicându-i o pedeapsă penală cu închisoare în limitele sancțiunii normelor penale incriminate și mai aproape de quantumul minim al sancțiunii aplicabile, decât pedeapsa solicitată de procuror.

În același timp, în ce privește aprecierea tipului penitenciarului pentru executarea pedepsei, instanța de judecată, în cazul condamnării inculpatului, în conformitate cu art. 72 alin. (4) din Codul penal, dispune executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și aplicarea pedepsei se va calcula din momentul reținerii persoanei.

În ce privește sancțiunea complementară obligatorie - privarea de dreptul de a deține funcții sau de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare și a bunurilor materiale ale altor persoane, instanța o va aplica în privința inculpatului pe un termen determinat de 5 ani, ținând cont de limitele prevăzute de sancțiunea normei penale încălcate de către inculpat.

La caz, instanța relevă că infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) din Codul penal a fost comisă de inculpatul Tomailî Ivan, în legătură cu folosirea situației de serviciu și astfel a prejudiciat *per ansamblu* relațiile sociale cu privire la activitatea legală de circulație a serviciilor vizate, creând o esențială neîncredere a persoanelor în viitor..

Din aceste considerente, instanța consideră întemeiată solicitarea acuzatorului de stat și în temeiul prevederilor art. 190 alin. (5) din Codul penal, va statua pentru aplicarea unei pedepse complementare în privința inculpatului Tomailî Ivan, cu privarea ultimului de dreptul de a deține funcții de administrator pe un termen de 5 ani.

Instanța informează că termenul de aplicare a pedepsei privative de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, în calitate de pedeapsă complementară la închisoare, în temeiul alin. (4) din art. 65 a Codului penal, se va calcula din momentul executării pedepsei principale.

Totodată, urmează a fi aplicate prevederile art. 84 alin. (1) din Codul penal, potrivit căruia dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din

ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen nu mai mare de 25 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani – pe un termen nu mai mare de 20 de ani și în privința minorilor – pe un termen nu mai mare de 12 ani și 6 luni. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.

Prin urmare, potrivit art. 84 alin. (1) din Codul penal, urmează a fi stabilită în privința lui Tomailî Ivan, pedeapsă definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen de 11 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de administrator pe un termen de 5 ani.

Cu privire la măsura preventivă

În corespundere cu prevederile art. 385 alin. (1) pct. 15) și art. 395 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală, instanța urmează să se expună în privința măsurii preventive ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă.

În contextul dezbaterilor judiciare, procurorul a solicitat aplicarea măsurii preventive – arestarea preventivă, iar apărătorul nu s-a expus pe marginea aplicării sau menținerii măsurilor preventive în privința inculpatului, ultimul solicitând emiterea unei sentințe de achitare.

Analizând materialele dosarului penal, la momentul emiterii sentinței, instanța statuează că în privința inculpatului Tomailî Ivan, de la urmărirea penală este pornit dosarul de căutare nr. *****din 03 noiembrie 2015 (*vol. IV, f.d. 127*).

Ulterior, la demersul procurorului, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 08 august 2023, s-a dispus aplicarea față de Tomailî Ivan a măsurii preventive – arestarea preventivă pe un termen de 30 de zile, din momentul reținerii lui Tomailî Ivan (*vol. V, f.d. 67-73*), însă la materialele cauzei nu a fost prezentată nici o informație că Tomailî Ivan ar fi fost reținut până la data emiterii sentinței.

În acest context, instanța relevă că conform art. 329 alin. (1) din Codul de procedură penală, la judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

Potrivit prevederilor art. 175 alin. (2) din Codul de procedură penală, măsurile preventive sînt orientate spre a asigura buna desfășurare a procesului penal sau a împiedica bănuitul, învinuitul, inculpatul să se ascundă de

urmărirea penală sau de judecată, spre aceea ca ei să nu împiedice stabilirea adevărului ori spre asigurarea de către instanță a executării sentinței.

În conformitate cu prevederile art.176 din Codul de procedură penală, măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile, susținute prin probe, de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă sau să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni ori că punerea în libertate a acestuia va cauza dezordine publică.

Instanța de judecată consideră la moment imposibilă aplicarea față de Tomailî Ivan respectiv a unei măsuri preventive mai blânde, pentru a exclude posibilitatea de a fi prejudiciat cursul normal al procesului penal, constatând prezența circumstanțelor excepționale, care determină necesitatea menținerii măsurii preventive aplicate prin încheierea Judecătoriai Chișinău (sediul Ciocana) din 08 august 2023, inclusiv ținând cont de faptul eschivării directe a inculpatului, care poate în mod cert perturba asigurarea executării sentinței.

La fel, instanța de judecată reține că, în cazul dat, menținând măsura preventivă sub formă de arest până la rămânerea definitivă a sentinței, nu mai este deja încălcat dreptul lui Tomailî Ivan la libertate și siguranță, prin prisma art. 5 al Convenției, or privarea de libertate a ultimului este justificată, întemeiată și necesară într-o societate democratică și urmărește un scop legal, fiind aplicată printr-o sentință de condamnare și are drept scop împiedicarea inculpatului de a se ascunde de organele de drept sau să comită alte infracțiuni, fiind astfel respectat principiul proporționalității între dreptul învinuitului la libertate, garantat de lege și necesitatea aplicării față de el a arestului preventiv.

În aceste circumstanțe, instanța consideră că suntem în prezența cazului în care este o necesitate absolută de a menține măsura preventivă arestarea preventivă față de inculpat, deoarece doar această măsură preventivă este reală și efectivă în cazul dat și va asigura comportamentul respectiv al acestuia pentru executarea sentinței emise.

Cu referire la acțiunea civilă, repararea prejudiciului

Instanța de judecată notează că, în conformitate cu prevederile art.385 alin.(1) pct.10), 11), din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă; dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată

acțiunea civilă.

În contextul normelor enunțate, instanța de judecată stabilește că potrivit materialelor cauzei penale, în calitate de parte civilă a fost recunoscută S.A. „Banca de Economii” în proces de lichidare (*vol. IV, f.d. 197-199*).

Prin urmare, se atestă că la 02 februarie 2024, a fost depusă acțiunea civilă semnată de lichidatorul S.A. „Banca de Economii” în proces de lichidare, Olaru Grigore, prin care a solicitat admiterea acțiunii civile și încasarea prejudiciului material din contul lui Tomailî Ivan în beneficiul Băncii de Economii S.A. în sumă de 4 693 601, 9 lei.

În motivarea acțiunii civile se invocă că conform contractului de credit ipotecar nr. ***** din 29.11.2011 încheiat între Banca de Economii S.A. și Calinicenco Valeri, ultimul a beneficiat de un credit în mărime de 1 353 936 MDL.

Conform contractului de credit ipotecar nr. ***** din 29.11.2011 încheiat între Banca de Economii S.A. și Rîșcanu Veaceslav, ultimul a beneficiat de un credit în mărime de 1 347 504 MDL;

Conform contractului de credit ipotecar nr. ***** din 29.11.2011 încheiat între Banca de Economii S.A. și Golban Tudor, ultimul a beneficiat de un credit în mărime de 1 852 850 MDL;

Astfel, pînă la momentul actual nu a fost achitată datoria față de Banca de Economii S.A. de către debitorii nominalizați *supra*, în pofida faptului că Banca a întreprins un șir de acțiuni judiciare (cereri de chemare în judecată privind încasarea sumei/exercitarea dreptului de ipotecă asupra bunurilor ipotecate reieșind din solidaritatea debitorilor beneficiari ai contractelor de credit).

Potrivit certificatului Băncii de Economii S.A. în proces de lichidare nr. ***** din 01.02.2024, datoriile debitorului Calinicenco Valeri față de Banca de Economii S.A. în proces de lichidare, conform contractului de credit nr. nr. ***** din 29.11.2011. stabilite conform titlului executoriu nr. ***** din 29.11.2013, constituie suma de **1,338,213.82 MDL**.

Potrivit certificatului Băncii de Economii S.A. în proces de lichidare nr. ***** din 01.02.2024, datoriile debitorului Rîșcanu Veaceslav față de Banca de Economii S.A. în proces de lichidare, conform contractului de credit nr. nr. ***** din 29.11.2011. stabilite conform titlului executoriu nr. ***** din 22.10.2013, constituie suma de **1,579,720.45 MDL**.

Potrivit certificatului Băncii de Economii S.A. în proces de lichidare nr. ***** din 01.02.2024, datoriile debitorului Golban Tudor față de Banca de Economii S.A. în proces de lichidare, conform contractului de credit nr. nr. ***** din 29.11.2011. stabilite conform titlului executoriu nr. ***** din 23.07.2013, constituie suma de **1,775,661.63 MDL**.

Respectiv, suma totală a prejudiciului cauzat Băncii ca urmare a acordării creditelor menționate supra constituie suma de **4,693,601.9 MDL**.

Potrivit materialelor cauzei penale, în pofida eliberării creditelor ipotecare în favoarea Calinicenco Valeri, Rîșcanu Veaceslav și Golban Tudor, beneficiar efectiv al mijloacelor financiare a fost inculpatul Tomailî Ivan.

La acțiunea civilă au fost anexate următoarele acte: contractul de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011, confirmarea autentificării notariale, titlul executoriu dosarul ***** , contractul de credit ipotecar nr. ***** din 29 noiembrie 2011 și anexa nr. 1, titlul executoriu dosarul nr. ***** , contractul de credit ipotecar nr. *****-p din 29 noiembrie 2011, contractul de participare prin cota la construcția spațiului locativ nr. *****-p din 29 noiembrie 2011, confirmarea autentificării notariale, titlul executoriu dosarul nr. ***** , hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013, titlul executoriu dosarul nr. ***** , cerere de intentare a procedurii de executare, încheiere privind intentarea procedurii de executare, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iulie 2013, titlul executoriu dosarul nr. ***** , cerere de intentare a procedurii de executare, încheiere privind intentarea procedurii de executare, cerere de chemare în judecată privind rezilierea contractului de credit și încasarea sumei datorate, hotărârea Judecătoriei raionului Căușeni din 29 octombrie 2013, hotărârea Judecătoriei raionului Căușeni din 22 octombrie 2013, titlul executoriu dosarul nr. ***** , cerere de intentare a procedurii de executare, încheiere privind intentarea procedurii de executare, certificate privind datoriile înregistrate față de Banca de Economii SA în proces de lichidare de către Rîșcanu Veaceslav, Golban Tudor, Calinicenco Valeri.

În rezultat, în sensul acțiunii civile formulate și supuse examinării, instanța de judecată reține că în conformitate cu art. 219 alin. (1) din Codul de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

În temeiul dispozițiilor art. 219 alin. (2) din Codul de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise

de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Potrivit prevederilor art. 225 alin. (2) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere.

În conformitate cu art. 387 alin. (1) din Codul de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Instanța de judecată atestă că, prezentei spețe îi sunt aplicabile normele de drept material din Codul civil, în vigoare anterior datei de 01 martie 2019, prin prisma art. 7 din Codul civil republicat, ținând cont de faptul că faptele infracționale au fost comise în perioada anului 2011.

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, cu vinovăție și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale și vinovăția autorului faptei ilicite

Din conținutul normei citate supra, se deduce că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale, care este componenta delictului civil. Componenta delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Astfel, răspunderea delictuală poate fi angajată în temeiul componentei delictului civil, care include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția, iar lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

În speță, instanța de judecată constată prezența tuturor elementelor componentei răspunderii delictuale și anume faptei ilicite, cauzarea prejudiciului, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

Or, reieșind din circumstanțele faptice ale cauzei penale și în contextul normelor enunțate, instanța de judecată consideră că în mod indubitabil prejudiciul cauzat în urma infracțiunii urmează a fi recuperat de către persoanele vinovate.

Totuși, este imperios de menționat că la soluționarea acțiunii civile, instanța urmează să se expună nu doar despre satisfacerea pretențiilor civile,

dar și asupra unui cumul de probe pertinente care confirmă concluziile referitoare la existența circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cazului, bunăoară datele care probează mărimea prejudiciului, precum și în folosul cui și în ce sumă urmează a fi admisă.

Instanța de judecată a constatat prezența tuturor elementelor componentei răspunderii delictuale și anume faptei ilicite, cauzarea prejudiciului, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția inculpatului Tomailî Ivan, motive din care în mod indubitabil prejudiciul cauzat în urma infracțiunii urmează a fi recuperat de către inculpatul Tomailî Ivan, vinovăția căruia a fost stabilită și demonstrată în cadrul examinării cauzei.

În acest context, instanța de judecată atestă că prejudiciul cauzat prin infracțiune de Tomailî Ivan este constituit din suma creditelor contractate de Rîșcanu Veaceslav, Golban Tudor și Calinicenco Valeri, în rezultatul acțiunilor ilicite ale lui Tomailî Ivan.

Totodată, având în vedere că din declarațiile martorului Golban Tudor rezultă că o parte a creditului a fost achitată, totodată se reține că din motivul neachitării au fost înregistrate dobânzi și penalități, respectiv instanța urmează să încaseze sumele după cum urmează:

-suma de **1 579 720,45 lei**, înregistrată ca datorie a lui Rîșcanu Veaceslav, la 01 februarie 2024 față de Banca de Economii S.A., în proces de lichidare, conform contractului de credit nr. ***** din 29 noiembrie 2011, stabilite conform titlului executoriu ***** din 22 octombrie 2013;

-suma de **1 775 661,63 lei**, înregistrată ca datorie a lui Golban Tudor, la 01 februarie 2024 față de Banca de Economii S.A., în proces de lichidare, conform contractului de credit nr. ***** din 29 noiembrie 2011, stabilite conform titlului executoriu ***** din 23 iulie 2013;

-suma de **1 338 213, 82 lei**, înregistrată ca datorie a lui Calinicenco Valeri, la 01 februarie 2024 față de Banca de Economii S.A., în proces de lichidare, conform contractului de credit nr. ***** din 29 noiembrie 2011, stabilite conform titlului executoriu ***** din 29 noiembrie 2013.

În acest context, instanța de judecată atestă că prejudiciul cauzat prin infracțiune de Tomailî Ivan, însumând suma datoriilor înregistrate de Rîșcanu Veaceslav, Golban Tudor, Calinicenco Valeri (ca rezultat al acțiunilor inculpatului), constituie în total suma de 4 693 595,9 lei, dar nu suma de 4 693 601,9 lei, precum se invocă în acțiunea civilă.

Respectiv din contul inculpatului Tomailî Ivan urmează a fi încasată în beneficiul Băncii de Economii SA, în proces de lichidare, suma de 4 693 595,9 lei.

Cu privire la cheltuieli judiciare

Cu referire la cheltuielile judiciare instanța de judecată reține, că în dezbateri judiciare, procurorul nu a solicitat încasarea din contul inculpatului a mijloacelor bănești, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate iar potrivit rechizitoriului nu figurează cheltuieli judiciare.

Cu referire la mijloacele materiale de probă

Conform art. 162 alin. (1) din Codul de procedură penală, în cazul în care procurorul dispune încetarea urmăririi penale sau în cazul soluționării cauzei în fond, se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictelor. În acest caz: 1) uneltele care au servit la săvârșirea infracțiunii vor fi confiscate și predate instituțiilor respective sau nimicite; 2) obiectele a căror circulație este interzisă vor fi predate instituțiilor respective sau nimicite; 3) lucrurile care nu prezintă nici o valoare și care nu pot fi utilizate vor fi distruse, iar în cazurile în care sînt cerute de persoane ori instituții interesate, ele pot fi remise acestora; 4) banii și alte valori dobîndite pe cale criminală sau asupra cărora au fost îndreptate acțiunile criminale se restituie proprietarului sau, după caz, se trec în venitul statului. Celelalte obiecte se predau proprietarilor legali, iar dacă aceștia nu sînt identificați, se trec în proprietatea statului. În caz de conflict referitor la apartenența acestor obiecte, litigiul se soluționează în ordinea procedurii civile. Baniile marcați, asupra cărora au fost îndreptate acțiunile criminale, se trec în venitul statului, iar echivalentul lor se restituie proprietarului de la bugetul de stat; 5) *documentele care constituie corpurile delictelor rămîn în dosar pe tot termenul de păstrare a lui* sau, la solicitare, se remit persoanelor interesate; 6) obiectele ridicate de organul de urmărire penală, dar care nu au fost recunoscute corpurile delictelor, se remit persoanelor de la care au fost ridicate.

Prin ordonanța din 08 august 2019, au fost anexate în calitate de documente: ordonanța privind începerea urmăririi penale din 16 noiembrie 2012, pe 01 file; înștiințare a Băncii de Economii din 22 iunie 2012, pe 02 file; cererea cet. Rîșcanu Veaceslav din 22 noiembrie 2011, pe 01 file; copia buletinului de identitate a cet. Rîșcanu Veaceslav, pe 02 file; contractul nr. ***** din 22 noiembrie 2011, pe 06 file; certificat, pe 01 file; fișa persoanei juridice „Pasajelita” SRL, pe 01 file; nota informativă privind salariul, pe 02 file; fișa de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit a cet. Rîșcanu Veaceslav, pe 02 file; procura nr. ***** din 02 ianuarie 2013, pe 02 file; ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 06 februarie 2013, pe 01 file; ordonanța de recunoaștere în calitate de reprezentant al părții vătămate din 06 februarie 2013, pe 01 file; proces-verbal de audiere a părții vătămate din 06 februarie 2013, pe 03 file; demers privind autorizarea acțiunilor de urmărire penală din 28 noiembrie 2012, pe 01 file; încheierea nr. ***** din 29 noiembrie 2012, pe 01 file; ordonanță de ridicare din 29 noiembrie 2012, pe 01 file; proces-verbal de ridicare din 30 noiembrie 2012, pe

02 file; proces-verbal de examinare din 23 noiembrie 2012, pe 01 file; ordonanță de colectare a mostrelor din 19 noiembrie 2012, pe 02 file; ordonanța de numire a expertizei din 06 februarie 2013, pe 01 file; raport de expertiză nr. 26 din 22 februarie 2013, pe 05 file; procesul-verbal de audiere a martorului din 18 ianuarie 2013, a cet. Caraman Lilia, pe 02 file; procesul-verbal de audiere a martorului din 10 aprilie 2013, a cet. Polizu Olga, pe 02 file; contract nr. ***** din 29.11.2011, pe 05 file; dispoziția de încasare nr. 38, pe 01 file; ordin de încasare nr.3, pe 06 file; procesul-verbal de audiere a martorului din 05 iunie 2013, a cet. Soltan Ludmila, pe 01 file; procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 21 mai 2013, pe 02 file; ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț a lui Rîșcanu Veaceslav din 01 martie 2013, pe 02 file; procesul-verbal de audiere a bănuțului Rîșcanu Veaceslav din 01 martie 2013, pe 03 file; carnet de muncă a cet. Rîșcanu Veaceslav ser./nr. *****, pe 02 file; ordinul de numire a cet. Rîșcanu Veaceslav în funcție de manager, pe 01 file; ordonanța de punere sub învinuire a lui Rîșcanu Veaceslav din 31 mai 2013, pe 02 file; procesul-verbal de audiere a învinuțului Rîșcanu Veaceslav din 31 mai 2013, pe 01 file; ordonanța de clasare a urmării penale din 16 iulie 2013, pe 13 file; scrisoare de înștiințare din 18 iulie 2013 nr. 5317, pe 1 file; scrisoare de înștiințare din 18 iulie 2013 nr. 5316, pe 1 file (*vol. I, f.d. 238*);

Totodată, potrivit ordonanței de recunoaștere drept corp delict din 03 iunie 2013, a fost dispusă recunoașterea drept corpuri delict a dosarelor de creditare în privința lui Rîșcanu Veaceslav, Golban Tudor, Calinicenco Valeri.

Având în vedere prevederile art. 162 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală, documentele care constituie corpuri delict menționate supra, urmează să rămână în dosar pe tot termenul de păstrare a lui.

Astfel, în baza materialelor cauzei penale și a probelor cercetate în ședința instanței de judecată, în conformitate cu prevederile articolelor 72 și 84 din Codul penal, 162, 219-225, 329, 340, 384-389, 392-395 și 397 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se recunoaște vinovat **Tomailî Ivan ******* în comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 190 alin. (5) din Codul penal (*episodul cu Rîșcanu Veaceslav*), se condamnă și i se stabilește o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a deține funcții de administrator pe un termen de 5 (cinci) ani.

Se recunoaște vinovat **Tomailî Ivan ******* în comiterea infracțiunii

prevăzute de articolul 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal (*episodul cu Golban Tudor*), se condamnă și i se stabilește o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a deține funcții de administrator pe un termen de 5 (cinci) ani.

Se recunoaște vinovat **Tomailî Ivan ******* în comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 42 alin. (3), 190 alin. (5) din Codul penal (*episodul cu Calinicenco Valeri*), se condamnă și i se stabilește o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a deține funcții de administrator pe un termen de 5 (cinci) ani.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) din Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin prezenta sentință, se stabilește lui Tomailî Ivan o pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 11 (unsprezece) ani, cu executare în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a deține funcții de administrator pe un termen de 5 (cinci) ani.

Termenul de executare a pedepsei sub formă de închisoare aplicat lui Tomailî Ivan se calculează din momentul reținerii sale.

Termenul pedepsei complementare aplicate în privința lui Tomailî Ivan, se va calcula din momentul executării pedepsei principale.

Până la data când sentința va deveni definitivă, se menține în privința lui Tomailî Ivan măsura preventivă – arestarea preventivă aplicată prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08 august 2023, pentru asigurarea punerii în executare a pedepsei cu închisoarea.

Se menține în privința lui Tomailî Ivan dosarul de căutare nr. ***** din 03 noiembrie 2015.

Acțiunea civilă înaintată de Banca de Economii SA, în proces de lichidare împotriva lui Tomailî Ivan privind încasarea cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune a mijloacelor bănești în sumă de 4 693 601,9 (patru milioane șase sute nouăzeci și trei mii șase sute unul), 9 lei, se admite.

Se încasează de la Tomailî Ivan în beneficiul părții civile Banca de Economii SA, în proces de lichidare cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune mijloace bănești în sumă de 4 693 595,9 (patru milioane șase sute nouăzeci și trei mii cinci sute nouăzeci și cinci), 9 lei.

Documentele recunoscute drept corpuri delictive în prezenta cauză, potrivit art. 162 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală, urmează să rămână la dosar pe tot termenul de păstrare a lui.

Sentința este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 (cincisprezece) zile, prin intermediul Judecătoriei

Chişinău (*sediul Buiucani*), din momentul pronunţării integrale a acesteia.

**Preşedintele şedinţei,
judecător
BEJENARI**

Olga